

1500- OCH 1600-TALENS
VISBÖCKER

UTGIFNA

AF

ADOLF NOREEN OCH HENRIK SCHÜCK

FÖRSTA BANDET

TEXT: I.

STOCKHOLM & UPSALA 1881—94.

Första bandets Innehåll:

	Sid.
I. Harald Oluffsons visbok 1884	1.
II. Bröms Gyllenmärs visbok 1887	99.
III. Barbro Banérs visbok 1889	333.
IV. Pär Brahes visbok 1894	383.

Rättelser och tillägg till Första bandet:

S.	4, r. 14	står: <i>τελα</i>	läl: <i>τελος</i>
»	9, » 23	» <i>them</i>	» <i>them</i> ¹
»	»	nederst tillägg not:	1) Hdskr. <i>then</i>
»	32, r. 14	står: <i>loffuen</i>	» <i>loffuenn</i>
»	50, » » »	27	» 26
»	119, » 23	» <i>förgöra</i> ²	» <i>förgöra</i> ²
»	217, » 1	» <i>mäniska</i>	» <i>mänjska</i>
»	323, » 6	» <i>Elskogan</i>	» <i>Elskogen</i>

Till hvad ofvan å sid. 101 nämnts rörande våra principer för återgifvandet af texten till Bröms Gyllenmärs visbok, må här läggas, dels att vi, enär handskriften själf har utsatt numrering å sina strofer, ansett oss icke böra ändra denna, äfven då den är uppenbart oriktig, såsom t. ex. i n:r 12, str. 7, som rätteligen utgör tvänne strofer; dels att vi återgifvit handskriftens båda *s*-typer (*s* och *ï*) med samma tecken (*s*) samt initialt *ff* och *f* båda med *f*.

1500- OCH 1600-TALENS
V I S B Ö C K E R

UTGIFNA

AF

ADOLF NOREEN OCH HENRIK SCHÜCK.

I. HARALD OLUFFSONS VISBOK.

STOCKHOLM, 1884.
KONGL. BOKTRYCKERIET.
P. A. NORSTEDT & SÖNER.

Den visbok, som är bekant under namnet *Harald Oluffsons visbok*, förvaras bland Kongl. Bibliotekets handskrifna samlingar af Svensk vitterhet. Den är en tvär oktav, som tillhopa utgör 158 blad.

Handskriften börjar med fyra blad (aftrykta i Tillägg I) hvilka icke tillhöra den egentliga visboken. Af dessa äro de tre första i följd. Nedtill på första sidan står med gammal stil: »Johan Larson eger thenne bock». Det tredje slutar i första strofen af en dikt, och det fjärde börjar inuti ett annat poem. De två sista af dessa blad (mellan sid. 4 och 5 enligt nya pagineringen) funnos ²⁹/₃ 1879 och inhäftades då i boken. Det första af dem innehåller följande, antagligen i början af detta århundrade gjorda anteckning: »Detta Msc. funnet i Hackås i Jemtland tillika med en afskrift af Upsala mötes beslut lärer vara från 1541 anC. å andra sidan A:o mundi 5543». På baksidan af samma blad finnes en anteckning, gjord af samma hand, som skrifvit texten, hvilken anteckning sannolikt legat till grund för den nyss anförda uppgiften: »Mit beskerm er *christus* dauidz son, er anno mundi 5543 in Janu.» Här af tyckes framgå, att detta af de fyra bladen bestående fragment härrör från 1541.

Sedan börjar med sid. 5 (nya pagineringen) den egentliga visboken, som består af 85 blad. Den är ej defekt i början och har ej hängt tillsammans med de föregående fyra bladen, ty dess af skrifvaren verkställda foliering börjar med A. Där emot fattas fol. D1 och D8. Arket E innehåller endast 6 blad, men har tydligen aldrig innehållit mera. G1 fattas, och af G4 är öfre hälften afrifven. Med arket G upphör den gamla folieringen, men därefter komma fyra fullständiga lägg med 8 blad i hvarje. Det sista lägget, innefattande sid. 171—174 (nya pagineringen), upptager blott två blad. På s. 114 (midt i H-arket) inträder en ny hand, med annan form på bokstäfverna, annan stafning och andra förkortningar. Äldern af denna visbok bestämmes af en anteckning å sid. 116, där året 1572 skrifvits, tydligen samtidigt med texten. På sista bladet (sid. 174) står 1573. Handskriften härrör således sannolikt från dessa år.

Dessutom förekomma följande anteckningar, hvilka torde häntyda på någon ägare:

Sid. 58. H S M (i monogram).

Sid. 87. M K M D K * W D (i monogram).

Sid. 91. Harald Oluffson (skrifvit med annat bläck än texten).

Sid. 93. harald Oluffson (annat bläck än texten).

Sid. 102, 107, 109. M K M D H K (i monogram).

Sid. 119. B ^{M K}_{M H} (inuti ett stort initialt S, ej alldeles tydligt).

Sid. 130. M K D M H

Sid. 174. B ^M_E K } (båda gångerna inuti slutornament).

M på s. 174 skulle möjligen på grund af sin något ovanliga form kunna tydas såsom två M. De på s. 58, 87, 102, 107, 109 tecknade monogrammen stå på för initialer lemnade tomrum, härröra således icke från afskrifvarne, knappast från förste ägaren, i fall denne varit en annan än skrifvaren. Dessutom finnas några latinska och grekiska anteckningar såsom »Finis sev $\tau\epsilon\lambda\alpha$ » o. s. v.

Stilarne äro rediga och vackra, och skrifvarne ha vid hvarje styckes början lemnat plats för större initialer, hvilka äfven någon gång äro (af annan hand) utförda. I förväntan på dessa började han likväl ofta äfven i raden med den ifrågavarande bokstafven, som altså skulle komma att stå två gånger.

Efter sid. 174 följer ett nytt lägg (här aftryckt som Tillägg II) innefattande fyra blad (sid. 175—182 i nya pagineringen). Stilen är här en annan, mindre vårdad och handskriften börjar som det tyckes i slutet af en dikt. Sista sidan är svårsläslig. Detta fragment är (sid. 175) dateradt »anno 81. 18 Janu.» och (sid. 181) »anno 81 then 20 feb.» Här af vill det synas, som om dessa, 1581 skrifna blad, ej ursprungligen tillhört Harald Oluffsons visbok. På sid. 181 har afskrifvaren tecknat sitt namn, men i svårtydd chiffer.

Slutligen följer en annan visbok från 1700-talet med ny paginering. Den utgöres af 65 blad och är här icke aftryckt.

Aftrycket är så vidt möjligt bokstafstroget. Upplösta förkortningar, otydliga bokstäfver och rättade uppenbara skrifvel utmärkas med kursiv; initialerna utföras blott en gång. Parentes kring ett eller flere ord betyder, att de i handskriften äro öfverstrukna; hakar angifva, att de ord eller bokstäfver, kring hvilka de stå, äro i hdskr. uteglömda. Den enda förändring utgifvarne för öfrigt ansett sig böra företaga med texten, är att uppdelade dikterna i verslinier. Dessutom hafva strofer och dikter numererats. Slutligen har i ytterkanten inom klammer angifvits handskriftens pagina.

Vid korrekturläsningen hafva biblioteksmanuenserna Lundell och Lind godhetsfullt lemnat sitt biträde, och stanna vi särskildt i förbindelse till den förre för många värdefulla råd och upplysningar.

1.

- 1 **W**henn dagenn i går framlidenn ähr,
 I thenn see wij alrigh mere,
 enn framlidinn tidh hielper ingenn quidhe,
 i thenne her tidh,
 hure herre gudh will thett må ganga. [5]
- 2 Hoo kann thenn andre till wilies ware,
 för falske klafferes tunge,
 hann seger ther aff, han alrigh sågh
 eller tenckte vppå,
 all tingham wendher hann till thett werste.
- 3 Jagh wander icke hwem thz är emoth,
 antingenn mann eller qwinne,
 iagh holler enn wen i mitth hierte så käer,
 mere fier eller näher,
 iagh skall henne alrigh vndfalla. [6]
- 4 Ach klaffer, hwad tu äst wnderligh,
 hwadh tu wiltt haffua förtuiff latt,
 så mongtth glatth hierte gör tu oglatt
 och skildtt them ätth,
 som gerne wilie sammann bliffue.
- 5 Rådhe will iagh hwar ärligh vngersuenn,
 som sigh will haffua förwaratth,

hann see alrigh tijtth som biertatt ähr,
 mere fier eller nähr,
 thz actar så mongenn däre.

- [7] Ähr honn vti thett hwss tu äst,
 blandh fruger och höweske quinner,
 tu kann well hennes tabll att få,
 och henne nå,
 thenn sköne Jomfrw atth winne. Finis.

2.

Vnderligh äst tu werdzens prijs,
 ther offuer tå må iagh klage,
 ty tu haffuer giordt migh så stortt etth swек,
 ther till så länge dage,
 tu skilde migh frå minn wen så godh,
 thenn migh löste helst hoss att ware,
 gudh wett thett war migh så storligh emotth,
 iagh skulle min wen ombäre.

- [8] Klaga må iagh både dagh och natth,
 wiste iagh migh någenn hugswale,
 ty iag skildes ifrå minn wenn så godh,
 thenn migh löste helstt widh tahle,
 ty görs migh tidenn ganske longh,
 iagh kann thett well besinne,
 honn haffuer mitth hierte lagt vdi tuång,
 min hugh och alt mith sinne.

Motte iagh leffue i 5000 ähr
 och hwar thenn dagh mig till glädie,
 enn slijkenn wenn iagh alrigh fähr,
 för änn honn kommer sielff till städes,
 thett är och ingenn i werden till,
 antingenn mann eller quinne,
 som iagh minn hwgh före seije will,
 eller huad mig kommer i sinnetth.

6

2

3

- 4 Nu will iagh leffue widh ett sådanth modh, [9]
 iagh actar min kärst snart att finne,
 herre gudh måtte thett minn glädie ware,
 honn går mig sentth aff sinnedtt,
 min kinner the blekne min mun och så,
 iagh kann thett well förnimme,
 och gudh som altingh haffuer i woldh,
 will iagh minn käreste befalla.

3.

- 1 Skogh och mark, både weder och wattn, [10]
 S the glädie sigh motth sommersens tide,
 mitth hierte sigh retth alrigh glädie kann,
 hwad hielper thett iagh nu quider,
 ty är iagh som enn lithenn hind,
 som speler för andre små hunder,
 så opte thå löper minn hugh om kringh,
 hure iagh thenn klaffere må vmgånge.
- 2 Ehwarest tuå wanner tilsammenn komme, [11]
 the spele medh terninger hwite,
 then ene hann tapper, then andre hann winner,
 theris meningh the sielfue well wette,
 the snacke till sammenn aff hiertans grundh,
 Crist giffue all falsk hierte wore brende,
 som haffue tuå tunger vti enn munn,
 the kunne så mongenn mann skemme.
- 3 Nu är iagh fattigh doch äron rijek, [12]
 medh min lycke leter iagh migh åttnöije,
 ty rikdom achtas för lechtt och lärddh,
 ändoch thett eij skulle så ware,
 menn gonge migh om rikedom hure herre gudh hann will,
 medenn iagh haffuer heder och äre,
 gudh skilie mig ifrå thenn klaffere,
 thett är min högeligh begäre.

- Ett aff the trä i skogenn äre, 4
 haffuer iagh ransakatt medh lister,
 nu haffuer iagh funett thenn wenn som iagh haffuer kähr,
 hennes dygd iagh alrigh för wiste,
 vti thett trä bygger iag minn idh,
 änn henne thett sielffuer behager,
 [13] honn skencker migh bådhe glädie och frögd,
 therföre iagh henne begerer.

4.

- H**thett war konung waldemars sönnner, 1
H the wore två rosenne blommer,
 och the ginge sigh till dannemarek,
 och wunne ther seger och frome,
 så wunne the sin fadher vtaff sine boijor.
- The ginge sigh till dannemark, 2
 allt vti thett fiskere lägre,
 så ginge the sigh i fiskere bodhe,
 och bytte ther om sine kläder,
 så wunne the sinn fader vtaff sine boijor.
- [14] Och the ginge sigh i konnungens gårdh, 3
 allt inn för konungen att stånda,
 herre loffuenn tuå fiskere sönnner,
 att fiskie vtth för edre lande,
 så wunne the honom —
- Swarade danske dröttningenn, 4
 hon swarade för allt sitt rijke,
 i ärenn konung waldemars sönnner,
 i ärenn honom bådhe så lijke,
 så wunne —
- Hörenn i danske dröttningh, 5
 i torenn oss icke så hädhe,
 wij äre tua fattige fiskere sönnner,
 thett synes well på wåre klädher,
 så wunne —

- 6 Och hörenn i danske dröttning [15]
i oss icke retth kenne,
wij wandade icke konung waldemar
hann wore i eldenn brender,
så wunne.
- 7 The ginge sigh till siögestrand,
the satthe sigh nidh till att bethe,
the toge fram skafftaffuell aff gull,
och begynte till att leke.
- 8 Thett war och enn fiskere,
hann war them ej myckitt hwll,
thett pläger icke ware fiskere sedh,
atth leke skafftaffuell aff gull,
så wunne the honom.
- 9 Och thett ähr icke thett rödhe gull, [16]
änn ty tigh tyckes så,
thett är och then blanke messingh,
och solenn honn skjinn ther på,
s. wunne.
- 10 The toge skreppen altt på sinn baak,
och pijkstaffuen i sine hender,
så ginge the sigh vti stadenom inn,
att ingen man them kende.
- 11 The ginge sigh till smidie,
och toghe Järnstänger till låne,
så bruthe the kull then starcke mwuur,
som lenge hadhe ståndhett vdi skåne,
så wunne.
- 12 Och ropade yngste broderenn, [17]
her liggie vår skepp för lande,
i kommenn her vtth min käre fader,
om i gittenn ride eller gånge,
s. w.

Hörenn i minn käre sönnerr,
iagh orkar icke ride eller gånge,
iagh haffuer her legatt i femtenn åhr,
och waritt konnungens fånge. 13

The toge honom vppå sinn baak,
the bore honom nidh för lijdhe,
the bore honom 15 walske mile,
för ann them lyste att hwille,
så wunne the honom. 14

[18] Och thett war konung Waldemar,
hann hörde the hester gny,
i leggenn migh nidh min käre sönnerr,
i tagenn till att fly,
s. w. 15

Och thett skall aldrih spöries,
aff frwger eller Jomfrwr till byss,
att wi skole för femten danske hoffmenn,
altt både ryne och fly. 16

Så droge the vth sinn godhe swerdb,
the glemmede som gullett thett röde,
så woge the femten danske hoffmenn,
att blodenn ran them till döde,
så wunne the honom.

[19] Och tack haffue konnung waldemars sönnerr,
hwar finner mann theris lijke,
the torde hempte sinn fader igenn,
altt vtaff dannemareckz rijke,
så wunne the sinn fader vtaff sine böijer. 18

5.

1 sommar tu kommer medh myckenn dygd,
 medh örter och så medh ähre,
 med löff och gräss och foglesong,
 änn gläder iag migh tess mere,
 enär iagh kommer ther minn käriste hon ähr,
 och iagh henne seer,
 tå yppes min glädie tess mere.

2 Minn glädie honn yppes, mong tusend foldh,
 när iag minn kärist kann finne,
 honn haffuer migh löst aff all minn tuångh,
 thenn ädele och dygdesamme pijge,
 Crist giffue henne både glädie och frogd,
 för myckenn dygd, [21]
 för hwar thet sinnett iagh tencker på henne.

3 Honn haffuer sinn hugh allt till migh wendtt,
 mitth hierte haffuer honn i göme,
 thett är vdi migh så hårdelige spentt,
 allt som thett låge i glöde,
 ehwad thett är mere natth eller dagh,
 hwar iagh fram fahr,
 honn gåss migh ølldrigh aff glömmе.

4 Eenn Crone aff gull så well besatt,
 medh perler och ädele stener,
 medh rubinner och demanter klare, [22]
 thenn höffues minn käriste att bäre,
 för hennes dygdh och ødmiukhett,
 honn haffuer migh betedtt,
 enn fattigh karls lijke låther honn sigh ware.

5 Menn klaffere tu äst så vnderlig enn gäst
 tu pläger både wanke och fare,

the ärlige pijger the tenkie well thett,
 the wette well huadh the skole göre,
 gudh gijffue thenn klaffer både laster och skam,
 hwar hann fahr fram,
 som wenskap emillenn tua wenner will förmene.

[23]

Jagh kann intett mere seije ther till,
 honn är minn hierteligh käre,
 hennes troo tienere iagh wara will,
 thenn stundh iagh i werdenn monne ware,
 gudh giffue henne glädie och mycken lust,
 och sallighett, (effter dödenn enn ewigh glädie)
 som gerne till sammenn wille ware.

6

[24]

Jtt troffast hierte aff all minn machtt,
 skall eder till redhe ware,
 thett haffuenn i förskyltt aff all eder achtt
 i ärenn minn hiertheligh käre,
 (thett lerer sigh sielfft) iagh vnner eder well,
 stor ångesth slår migh snartth i hiäll,
 iagh kann ej frånn eder ware.

7

Thenn kärlighett som i haffuen till migh,
 haffuer oss till sammann bunditt,
 såå kommer klafferenn medh sitt swек,
 och will han haffua wunnitt,
 menn wachte tigh för hans falskhett och sweck,
 statth hårdtt emotth, och segh (fast nej)
 letth troskap haffua wunnitt.

8

[25]

Ostadighett hwad gör tu nu,
 hwij will tu migh förseneke,
 like som tu hadhe aldrih kentth till migh,
 så will tu migh fördrenke
 o hiertans twång, (wersens store motthgång)
 bådhe dagh och natth görs migh så långh,
 hoo kan migh thenn glädie mere sendhe.

9

6.

1 **S**toor hiertans frogdh, så margelundh,
 är migh nu kommitt i sinnett,
 att ällska enn wenn aff hiertans grundh,
 mitth hopp ståhr allt till henne,
 hennes låther och lemp^{er} the fölle henne well
 ther till hennes tuctige tale,
 ehuar honn är, mitth hierte är ther,
 hon kan migh bäst hugsuale.

2 Ett skönnere wijff iagh alrigh förnam
 thett seger iagh eder försanne,
 mitt hierte iagh henne full wäll änn,
 thenn skönneste ross iblandh alle,
 honn licknas widh thenn morgenn stierne,
 thenn prijs bähr honn allene,
 iagh holler henne i mitth hierte så khär
 thett kann migh ingen förmene.

[26]

3 Hennes skönn^e ansicte och frinteligheett,
 thett är offuer alle måtte,
 wille bon sigh holla tucteligh,
 aldrig iagh henne förlåter,
 retth stadigh wenskap vtam all swick,
 skall hon aff migh befinne,
 iagh haffuer henne i mitth hierte så kähr
 thenn stundh thett lijffuetth kapn winna.

[27]

4 Thett sidste sinnett, wij skildoms ått
 thett drager migh well till minnes,
 iagh togh henne så liufflig allt i minn fampn,
 medh tucht och fagertt sinne,

¹⁾ Sinnett är i hs. genomstruket och med yngre hand öfverskrifvet stund.

[28]

mongh kärlichettz thale mig torde hugswale,
 gaff honn migh tå tilkenne,
 ehwar honn ähr, mere fier eller nähr,
 iagh skall henne aldrih förglömme.

1

7.

Gädell skönn tuchtigh, och dygdeligh
 frintelig trofast och ärentriek,
 så är thenn ther migh haffuer loffdt och sagtt,
 att holla medh samme aff all hennes acht,
 hennes tro tienere, iagh wara will,
 iu lenger och mehr haffuer hon mitth hierte i woldh,
 för alle ty önsker iagh henne lyckenn,
 well hundrede måhll tusend faldh.

2

[29]

Honn är thenn ther migh kann glädien sende,
 och all minn sorgh bortt fränn migh wendhe
 medh hennes förnufft, och frintelige tale,
 kan hon mitth hierte best hugswale
 ty är mitth hierthe ganske kymberfullt,
 för ädell steenn och guldh
 haffuer iagh henne kähr, för vtann swek,
 Cristt glädie hennes hierte euinnerligh.

3

[30]

Thett sidste sinnett iagh henne sågh,
 wij skildoms ätth medh suck och grått,
 honn loffuede migh wenskap medh hand och mun,
 iagh gjorde och så i samme stundh,
 ty will iagh holla hwadh iagh henne haffuer Jätth,
 hennes liufflige drett,
 will iagh Jdeligh bäre,
 hon är för alle skünne Jomfrur enn ähre.

finis finita
 ende.

8.

1

Iagh actar migh byggia ett feste,
 altth på så lönligen stigh,
 thett war ej för mitth beste,
 att werdenn gick migh ej medh,
 mann skhär aldrih gotth hwete
 ther klinten hann är sådh,
 thett skall så herre gudh wette,
 thett war så ille thett skedde,
 att iagh fann på thett oråd.

[31]

2

The graffuer the ähre vthskorne,
 watnetth löper ther fast vth,
 thenn sorgh som iagh haffuer buritth,
 thett wett thenn alzmectige gudh,
 iagh troor thett i mitth sinne
 thenn bronn hon är ej starck,
 thett kann mann och befinne,
 thett Slottett är gotth att winne,
 som bygtt är medh kakellwerk.

[32]

3

Thett Slottett later iagh nederfalle,
 etth annett haffuer iagh vptencktt,
 thett är fulkompnatt medh alle,
 ther är och intett förgåtth,
 huarken medh murer eller planker,
 ther fheler och icke enn theen
 thett tror iagh i minn tanke,
 thenn suennenn skall lenge att banke,
 allth för änn hann slipper ther inn.

4

The äre så monge som bryte,
 och löpe ther sedenn iffra,
 thett skall enn annenn åthniutta
 som ther warder gripenn wedh,
 thett skall så lijthett lönes,
 mann gömmer vnder snö,

[33]

thett kann mann well befinne,
 ner snöön tager till atth rinna,
 thå fåhr mann-thett att see.

[34]

Hoo som sinn ärendh skall rijdha,
 hann rjde sikh vp i landh,
 hann skall sikh så grantth förware,
 altt hwem hann tager i handh,
 och hoo som ägg skall köpe,
 hann wetth eij hwadh han fåhr,
 ingenn will iagh berope,
 thett är fast bettere att löpe,
 änn illa för skadhann stå.

5

The klaffere äre så monge,
 som herre gudh giffue them wee,
 thett hörde iagh wara spått för länge,
 både winter och Sommersens tijdh,
 hwadh skole wij klaffere kalle,
 wij seije alle så,
 thett är fulkompnett medh alle,
 thett trä är snartt vdi falle,
 som hwar man hugger vppå.
 finis.

6

9.

[35]

Iagh will edher seije nye mere,
 I willenn i mig retth förstå,
 i room tå war enn herre,
 en greffue iagh seije må
 hann war milder och mechtig
 dygdesam och bårdh,
 till thenn helge graff hann sikh loffuede,
 effter äre och ridder skapp.

1

Hans hustru honn sikh förfärede
 honn togh then greffuenn i fampn,
 gudh nåde mig ädelige herre,

2

i ärenn minn ächte mann,
att i skolenn ifrån mig skilias,
epter ähre och ridder skapp,
i haffuen doch hwadh i willenn,
ägor och rikedomer nogh

[36]

3

Medh tuchtt hann till henne sade,
gudh spare¹ tigh karsk och sundh,
iag will tigh alt slätth befalla,
retth nu i thenne her stundh,
altt så drogh hann ifrå henne,
longtt bortt i fremende landh,
stoor sorg till honom wende,
bleff fongenn i hårda bandh,

4

Sitth fengzle kunde hann ej wijke,
thett war hans störste klage,
i plogenn drog hann ijdkeligenn,
fast mehr änn åhr och dagh,
hann ledh stoor nödh och hunger,
war honom en stoor sodhtt,
thenn greffuen gick för konnungenn,
föll neder för hans fodtt,

[37]

5

Konnungenn swarede medh snille,
tigh hielper icke thett,
om tu änn daglige wille,
falle för migh nidh,
medh mindre att änn så wore,
thijnn hustru kome till migh,
skulle tu frelster warde,
thett seger iag wisseligh,

6

Stoor sorg moste mann höre,
thett klager thenn ädele herre,
läter iagh min hustru hijtth fahre,
så mister honn sinn ähre,

1) Spare är i hdskr. genomstruket och vnne öfverskrifvet.

[38]

skall iagh och qwarre bliffue
 doch koster thett mitth lijff,
 ther om tå will iagh skriffue,
 epter mitth wenne wijff,

Ther war enn mann i gården,
 som hade fonger i göme,
 medh honom förlickte sikh greffuen
 loffuede honom store löönn,
 att hann skulle bortt rijde,
 medh breffuenn som hann skreff,
 och bidie hans hustru låte sikh lijdh,
 komma och frelse hanns lijff,

7

[39]

Thett budskap lätth sikh wellwilleligh finne,
 fahre öffuer thett wilde haaff,
 i room fann hann thenn quinne,
 breffuett hann henne gaff,
 honn kunde thett sielffuer lässe,
 then ädele quinne smuck,
 förstodh sinn herres wesende,
 hennes hierte bedroffuedtt wardtt,

8

Honn skreff ett breff tilbage,
 ganske snelleligh
 i thett monde honn klage,
 att thett war omöijeligh,
 enn quinne skulle fare,
 öffuer thett store wattnn,
 gull, sölff, will honn ey spare,
 altt för sinn herre och mann,

9

[40]

Thett budskap sikh fast skyndadhe,
 att fahre hem till land,
 i sorg stodh tå thenn quinne,
 godh rådth honn tå på fann,
 enn kappe lätth honn sikh skäre,
 enn munker wara lijkh
 thett giorde honn för sinn herre,
 letth kronne rake sigb,

10

11

Honn kunde lässe och skriffue,
medh lekh och degligh spell,
på harper och på giger
kunde honn leke well,
them hengde hon på sinn sijde,
samptt lutann thenn honn förde
effter budskap monde honn rijde,
som till hennes herre fohr,

[41]

12

Så fore the medh ähre,
offuer haffuet vnderligh,
honn begynte till hoffuere,
hwar man tå vndrade sig,
thett budskap honn well kende
som greffuenn hade vtsendtt,
menn han kende icke henne,
hennes kläder the wore forwendtt,

13

Thett budskap fick i sinnedtt
och sade till munkenn så,
herre willenn i penningar winne,
mig heem i fölgenn thå,
allt inn till konnungens rijke,
ther haffuenn i stoor fordeell,
han löner eder rikeligenn,
giffuer eder hwadh i haffue willen,

[42]

14

Budhschap lett thett ej bliffue
vtan sadhe till munkenn medh machtt,
herre willenn i medh migh rijde,
som i tilförne haffue sagtt,
the fore öffuer grönnhe heedher,
öffuer berg och diupe dahl,
thenn frunn i munke kläder,
kom in för konnungens sahl,

15

Konnungenn kom i gangenn,
medh ståtth och hörde till,
honn wartt ganske well vnfongen

[43] medh hennes strenge spell,
honn lätth sin harpe ther klinge,
samptt lutann thenn honn förde,
the hedninger monde springe,
sådanth the aldrig hörde,

The satte thenn munkenn till diske,
och hade honom myckitt kähr,
bore fram willdbrådh och steckte fiske,
bewiste honom tuchtt och ähre,
tå thenn fruunn thett förnam,
tenckte hon i sitt moodh,
att honn war så well kommen
minn saak bliffuer well godh,

16

[44] Honn slogh vppå sinn harpe,
medh lust och degligh sång,
thett kann hwar mann well merkie,
att thett i pallasett klang,
thett ledh så fast ått quelle,
mann skulle till sengenne gå,
the hedninger hade stoor glädie,
greffuen fick tidender thå,

17

Hans hustru icke kunde
fara så longenn wägh,
bortt i fremmende lande,
honn fructade sigh,
att honn sinn ähre skulle miste,
och komme i sorgh och nödh,
thenn greffuen tenckte förwisse,
her moste iagh bliffue dödth,

18

[45] Thenn fruunn hon war på Slottetth
inn till thenn andre dagh,
greffuen hon förnimme motthe,
thett war hennes störste klage,
så gick honn vth på tinnerne

19

ganske hemeligh
greffuenn honn monde förnimme,
i plogenn ther hann drogh

- 20 Wthij thenn samme stunde,
 greetth honn bitterligh,
 honn honom ey hielpe kunde
 thett klagede honn iemmerligh,
 och wille honom gerne frelse,
 aff hugh och all hennes achtt,
 fyre wecker war honn på Slottett,
 för änn honn ther orloff badh,

[46]

- 21 Thenn munkenn will man löne,
 och löne honom fulwell,
 bere fram en gyllenne krone
 enn seck medh gyllenne full,
 tager thett min ädele herre,
 i försmånn thett ey,
 munkenn thett ey begärade
 min ordh seiye ther till ney,

- 22 Munkenn sade medh ähre,
 iagh begerer ey sådane såldh,
 enn gåffue will iagh begäre,
 ey silffuer ey röde gull,
 ey heller om ädele stener,
 eller om annor pråll,
 men om enn menniskie allene,
 som vtth för plogen gåhr,

[47]

- 23 Konnungenn strax tå sade,
 i skolenn honom gerne få,
 lätt greffuenn ifrå plogenn taga,
 och inn för konnungenn gå,
 och honom tå strax nådde,
 och tackede ödmiukeligh,
 thenn honom hade frelst aff wådhe,
 thenn spellmann ypperligh

Thenn fruenn i tuå dagar,
 stodh wedh thett wilde haaff,
 greffuenn hann wille draghe
 inn till thenn helge graff,
 effter hann icke mere hadhe,
 gårdh huss folk eller landh,
 halp honom igenn vår herre,
 aff sorgh och all hans wande

24

[48]

Thenn greffuenn kom heem gångende
 sågh vtth barmherteligh,
 hans hustru honn honom vnnfängede,
 medh tuett och ganske kährlek,
 iagh haffuer eder tilskriffuitt,
 låtitt eder minn nödh förstå,
 i haffuenn doch hemme bliffuitt,
 sågenn migh gerne waritth dödh,

25

Thenn fruenn strax tå swaradhe
 herre thett är wäll så,
 i migh tilskriffuitth hade,
 låtett migh eder nödh förstå,
 att i ångre skullen
 ädele herre mijnn,
 budskap iagh ey troo wille,
 iagh fructade äronn mijnn,

26

[49]

Thå greffuenn war heem komenn,
 allt på thenn andre dagh,
 monde hans wenner komme,
 begynte alle klage,
 öffuer hans hustru och sadhe,
 medh wrede alle snartt,
 att honn bortt faritt hade,
 doch wiste thett ingenn hwartt,

27

Thenn ädele fruenn medh Jemmer,
 stegh strax vp ifrå bordh,
 och gick vti sinn kammer,

28

och talede ey ett ordh,
 kappan hon sigh i kläddhe
 togh lutenn och harpenn godh,
 thenn hengde honn på sinn sidhe,
 som honn för konnungenn stodh,

[50]

29 Medh tuetth och degligett sinne,
 honn inn genom dörenne tredde,
 och helsede them ther inne,
 såsom widh bordett såte,
 thenn greffuen sade medh äbre,
 ner hann thenn munkenn förnam
 welkommenn minn käre herre,
 i löstenn mitt vnge lijff

30 Jagh haffuer eder tagitt
 herre thett är well så,
 för plogenn haffuenn i dragitt,
 för konnungenn sågenn i migh stå,
 migh ganske ödmiukeligenn,
 falle för honom nidh,
 konnungen monde tå seije,
 tagh fongenn och gak i fridh

[51]

31 När greffuens wenner thett hördhe,
 the finge ett stortt omodh,
 och stode strax vpp ifrå bordett,
 och fölle thenn fruenn till fodtth,
 och sade nådege fruge,
 förlåter oss tenne saack,
 så warde och monge belugne,
 änn nu i tenne her dagh,

finis Ende

10.

- [52] **H**erre offu¹ 1
 — — — — — — — — — —
- [53] — — — — — — — — — — 2
 — — iagh thett förskyllet aff tigh,
 falskheeth² tw slemme fruchtt,
- Jagh geffuer altt sammens vti gudz skön 3
 hwadh hielper mig thett iagh nu qwidher,
 gudh nåde migh fattigh vngerswenn,
 iagh saler och enn anuen rijdher,
 thett war mijun egenn skull och brist,
 att iagh ey stegh vdi salenn först,
 medhenn gongerenn hann stodh så stille,
- [54] Fahr well, fahr well, min förloratth wenn, 4
 huru swekfull monde tu wara,
 iblandh tusende finnes nepligenn enn,
 som trohetth kann retth besinne,
 Jagh seger i sanningh och will bestå,
 att Jomfrur finnes nu ganske få,
 som trofast hierte kunne retth att haffue,
 finis ende

11.

- [55] **W**her stonder enn lindh för sunnan åå, 1
Bär blomster så bårdh,
 honn skyler sinn grenner frå frost och snö,
 thenn winter så kårdh,
 thett wåller migh thenn ene som iag haffuer kärast offuer alle

¹) Utgör kustod (till fol. D1, som saknas) å en blank sida, öfverst på hvilken af annan, föga skrifvan hand skrifvits: herre öfwer herren benådhe[?] migh fatige wnger swen.

²) Kanske: o falskheetth sammanskrifna.

2 Ther inne tå siunge the nectergaler
the fogler så små,
änn siunger thenn mere som mindre förmå,
thenn lindenn skall få,
thett waller migh then ene —

[56]

3 Thenn falkenn grå hann bygger ther på,
medh alle sinn machtt,
till att fördriffue the andre små fogler,
thett haffuer hann i achtt,
t. w.

4 Thenn lille sparffhök, som falkenn haffuer tientt,
i blomster så grönn,
hann haffuer thett i achtt att fonge then lindenn,
i tienstelön,
t w.

5 Wore thett icke för falkens wredhe,
willen i migh troo,
en sliken lindh löster migh tilbidie,
och hoss henne boo,
t w. m. t. e.

[57]

6 Thett är icke lindh ty iagh så queder,
willenn i migh troo,
thett är enn stälz Jomfru, mitth hierte gläder,
cris giffue henne roo,
thett waller migh then ene,

7 Wille honn vtsleckie thenn brinnende loge,
somm honn haffuer vptendtt,
alrigh tå wille iagh henne öffuer giffue,
ty lifuett bliffuer ändtth,
thett waller migh then ene som iagh haffuer kärest öffuer alle,
finis finita ende

12.

[58] **I** fordom tijdh war iagh kähr och kendh 1
 blandh fruger och Jomfrur vtwaldh,
 nu är minn lycke fast annorlundh om wendtt,
 honn haffuer sigh ey epter
 honn haffuer enn annann fast kärer änn migh,
 ty ingenn kann tiene tuå herrer well,
 thenn ene mann elsker thenn andre försmå,
 ty går iagh ther platt ifrå,

J vnge seller geffuer her vppå grann achtt, 2
 låter eder icke bedrage,
 [59] aff the quinfolk, som eder epter stå medh¹ machtt,
 swarer them icke allt thett the fråge,
 mann skall ey förmyckitt the qwinnor troo,
 the haffue bedragett mongh mann för änn nu,
 thett i dagh är liufftt, i morgenn är lett,
 thett gör theres ostadighetht,

The lockè för tigh och siunge, 3
 lijke som the hade tigh kähr,
 medh theres falske tunge,
 thett är ey annatt änn flerdh,
 lijke som mann gör the wilfogler små,
 mann locker till tess mann kann them nå,
 så snart mann them bekommitth hahr
 [60] slår mann them platt till döde,

Adde adde haff mongh tusendh godh natth, 4
 iagh passer ey mere på tigh,
 så liuffligh tager iagh wtaff minn hatt,
 allt före tinn Jomfru dom,
 iagh sköter retth intedtt medre på tigh,
 på tigh giffuer iagh slätt ingenn achtt,
 adde haff mongh tusendh godh natth,

finis.

¹⁾ I handskr. skrifvet två gånger.

13.

- 1 **H**er wronge ridher till tinge [61]
 medh lundenn medh dragenn,
 han wille så gerne bryta sin retth,
 men enn fogell siunger i skogenn,
- 2 Swarade bondenn för tinghe stodh
 m. l. m. d.
 en stälz margrethe haffuer giortt hoor,
 men en fogell siunger i skogenn
- 3 Her wronge hann wartt så illa wredh
 medh lunden medh dragenn,
 ther bleknede gräsett på iordenne wedh,
 m. e. f. s. i. s.
- 4 Her wronge han rider i sinn moders gårdh, [62]
 m. l. m. d.
 vthe hans moder honn för honom ståhr,
 m. e. f. s. i skogenn
- 5 J warenn welkommenn kär Sonnen minn
 medh l. m. d.
 hwadh tidtt är spordtt på tingomenn dinn
 men e. f. s. i [s]kogenn,
- 6 Thett är fatt och sportt på tingomenn minn,
 medh lunden medh dragenn
 stälz margrete haffuer låtett giordtt hoor,
 men e. f. s. i skogen
- 7 Minn käre Sonn i talenn icke så
 medh lunden medh dragenn,
 enn fattig meniskie är snartt lugenn vppå, [63]
 m. e. f. s. i. skogenn,
- 8 Her wronge hann ridher i sinn egenn gårdh
 medh l. m. d.
 vthe stolz margrete honn för honom står,
 men e. f. s. i skogenn,

- J warenn welkomenn käre herre min 9
 medh l. m. d.
 hwi låtenn i icke settie hesten i stall
 men enn fogell siunger i skogenn,
- Jagh skall ridhe migh söder om by 10
 medh lundenn medh dragenn,
 till att köpe migh gull och perlor så dyr,
 men en fogell s. i skogenn,
- [64] Huadh skolenn i medh gull och perler så¹ dyr 11
 medh lunden medh dragenn,
 iagh skall kläde migh enn preste frille för ty,
 m. e. f. s. i skogen
- Her wronge hann rider sigh söder om by 12
 medh lundenn medh dragenn,
 ther mötte honom² her hindrick prester i ty,
 m. e. f. s. i skogenn,
- Her hindrik hann rider i her wronges gårdh 13
 medh lunden medh dragenn,
 vthe stolz margrete hon motth honom går,
 m. e. f. s. i skogenn
- J ridenn nu her hindrick snarlige bortt 14
 medh lun-³ — — — — —
 — — — — —
- [65] Her wronge hann klapper på dorenn medh fingerne små, 15
 medh lunden medh dragen,
 J ståndenn vp stolz margrete, låtenn låss iffrå,
 m. e. f. s. i s.
- Jagh haffuer så ondt i huffuedhtt och handh, 16
 medh lundenn medh dragenn,
 iagh gitter ey låte låsenn bortt fränn,
 m. e. f. s. i skogenn.⁴

1) Står i hdskr. i slutet på en rad och upprepadt i början på nästa.

2) Hdskr. har honon.

3) Utgör kustod till fol. D8, som saknas.

4) Står i hdskr. skongen.

- 17 Her wronge hann sparnn på dörenn medh sporadenn fodtt
medh lundenn medh dragenn,
the nagler ruke stolz margrete emotth,
m. e. f. s. i skogen
- 18 Her wronge rycker vth sinn brune brandh
medh lundenn medh dragenn,
hann högh aff her hindrick huffuedtt och högre handh, [66]
men e. f. s. i skogen
- 19 Her wränge togh stälz margrete i gälle låck,
medh lundenn medh dragenn,
hann hugg hennes huffuedh aff wedh senge stäck,
men e. f. s. i skogenn
- 20 Crist giffue iagh hade stälz margrete igenn,
medh lundenn medh dragenn,
iagh gäffue allt gull i werdenn är till,
m. e. f. s. i skogenn
- 21 Jagh seger thett icke aff hiertett ändoch,
medh lundenn medh dragenn,
så skall huar enn hora och hor kar gå,
menn enn fogell siunger i skogenn,
finis ende

14.

- 1 **H**er pädher hann ridher sikh söder vnder öö, [67]
feste hann litenn kirstinn honn war icke möö,
thenn addelige rooss
- 2 Hann feste stolz kirstinn hann förde henne heem,
ridder och swenner the ginge henne igen,
thenn äddelig r.
- 3 The satte stolz kirstinn på högen best,
ridder och swenner the ginge henne nest
thenn adelige rooss

- [68] The ledde stolz kirstinn i her peders gårdh, 4
vthe hans moder honn för henne står,
thenⁿ,
- The satte stolz kirstinn i brudhe benck 5
ridder och swenner, the bore för henne skenck,¹
- Thett lider fast åth qwellemåhll, 6
stolz kirstin honn wille till sengenne gå
t. e. r.
- The ledde stolz kirstinn i brudhe hwss, 7
ridder och swenner the bore före liuss,
t. e. r.
- The ledde stolz kirstinn i brudehusett inn, 8
stolz kirstinn hon bleckner om sin kinn,
- [69] Bråtth kom bodenn för her pedher inn, 9
stolz kirstinn honn födde så litett kindh
t. e. r.
- Her pedher hann sprang öffuer brede bordh, 10
miödenn och winetth epter honom² foor,
t. e. r.
- Her peder han gonger i brudehusett in, 11
hwilkenn är fader åtth litenn små kindh,
t. e. r.
- Konnungenn åtte en sonn så bårdh, 12
han³ brötth min buhr, han togh mig medh woldh,
- Her Peder hann saler sin gångere grå, 13
och så rider hann i konnungens gårdh,
t. e. r.

¹) Huruvida omkvädet är antydt eller icke, beror vanligen på om det fått rum på raden eller ej.

²) Hdskr. har honon.

³) I hdskr. skrifvet två gånger, i slutet af en och början af nästa rad.

14 J sittenn her konnung öffuer bredhe bordh,
hure giordenn i motth stolz kirstinn i fiordh,

[70]

15 Her peder, her peder tu ecthe titt wiff,
tigh giffuer iagh gull och samsings öö,
t. e. r.

16 Jagh passer ey på gull eller samsings öö,
fast beller såge iagh litenn kirstin wore, möö
thenn ädelige rosenn

finis

15.

1 **T**he wore tu ädele konnunge barn,
The loffuede hwar annan sinn troo,
älskogh och enn godh wilie,
hann them till sammenn drogh,

[71]

2 Hörenn i min skönne Jomfru,
hure skall iagh till edher att komma,
ther falle så starke strömmen,
emillenn eder och migh,

3 J klädenn aff eder klädenn,
J semmen altth medh eder handh,
iagh tender vp liuss i lyctonne,
ther i skollenn komme J landh,

4 Ther stodh och enn ondh menniskie,
honn lyddes altth ther vppå,
thenn wenskap skall iagh åttskilie,
thenn stundh iagh leffue må,

[72]

5 Scham få och thenn menniskie,
som herre gudh giffue henne skam,
som slecte vtth liuss i lyctonne,
ther konungens Sonn epter samm,

Jnn kom och enn litenn smådreng,
hann staddes widh brede bordhe,
så snell war han i tungonne,
så well förer hann sinn ordh,

6

J sittienn her fruger och Jomfrur
J sömmenn allt om i må,
Jagh sågh så ädeligtt konnunge barnn
att siunke i bålienn blå,

7

[73]

Alle tå såthe the sköne Jomfrur,
the loge altth vnder sinn skinn,
förvtann then ädble konnunge dotter,
hon felte tåhrer aff kinn,

8

Ach minn käre moder,
J loffuen mig till siögestrandh gå,
weck vp tinn yngste brodher,
och hann skall medh tigh gå,

9

Minn Brodher hann är så litenn,
hann förståhr sigh så litett ther på,
han rycker vp rosser och lilier,
som vth medh wägen stå,

10

Honn gonger sigh (till siögest) så söriende
altt till thenn siögestrandh,
ther fann honn på then fiskiere,
altth ther hann fiskede i landh,

11

[74]

Hörenn i minn käre fiskiere,
altth hwadh iagh spör eder åtth,
sågenn i någett konnunge barnn,
att siunke i bolienn blå,

12

Fiskedh haffuer iagh i allan natth
widh landett allt medh minn glijp,
Jagh fan så ädeligtt konnunge barnn,
thett war sigh så wenne lichtt,

13

- 14 Honn ströck gulbondett aff sin arm,
gulringenn aff sinn handh,
thett giffuer honn thenn fiskierenn,
till etth åminnelse båndh, [75]
- 15 Honn togh likkett i sinn fampnn,
honn sprang medh honom i siönn,
i seijenn thett for minn fader,
iagh kommer rett alrigh hehm,
- 16 J seijenn thett för minn fader,
i beden honom haffue ingenn harm,
så senete honn sigh i siönn nidh,
allt på then hertigens arm
- 17 J seijenn godh natth minn modher
i bedenn henne haffue ingenn qwidhe,
så senete honn sigh i siönn nijdh,
althh hooss thenn hertigens sidhe, [76]
- 18 Scham få och thenn menniskie,
som herre gudh giffue henne skam,
som förrådde theres vnge lijff
helst tu ädelige konnunghe barnn

16.

- 1 **F**rw margrete ständer i högelofts swale,
medh ähre,
honn seer the brudhmenn allt hwarest the fare,
så älsker enn mann sinn egenn hierteligh käre, [77]
- 2 The löffte frw margrete på högenn hest,
medh ähre,
sielffuer her päder hann ridher henne nest,
S. e. e. m. s. e. h. käre,

- När som the komme i grönen lundh 3
 medh äre,
 [78] ther beddes frw margreta hwila enn stundh,
 så ä. e. man s. e. h. k.
- Och hwartht görs tigh thenn sadell så trongh, 4
 medh äre,
 eller görs tigh thenn wägen¹ så long,
 s. ä. e. m. s. e. h. k.
- Änn icke görs migh thenn sadell så trong, 5
 medh äre,
 fast mere görs migh thenn wägen så longh,
 s. ä. e. m. s. e. h. k.
- När som the komme i grönen lundh 6
 medh äre,
 ther födde frw margrete sinn barnenn thw,
 s. ä. e. m. s. e. h. k.
- [79] Och höre tu frw margrete käre syster minn, 7
 medh äre,
 änn hwadh skall tw göre aff små barnen dinn,
 s. ä. e. m. s. e. h. k.
- Och för änn frw margrete hadhe halftaladh thett ordh, 8
 medh äre,
 för lågh silkes tiell på gröne iordh,
 s. ä. e. m. etc.
- Thett ene legger iagh millann mosse och steenn, 9
 medh äre,
 änn sielff bähr iagh både ångest och meenn,
 s. älsker etc.
- [80] Thett andre legger iagh millen mosser och tårff, 10
 medh äre,
 och sielff bär iagh bådhe ångest och sårgh,
 s. ä. e. m. s. e. h. k.

¹ Hdskr. har *wagen*.

- 11 Her boor enn hwstru allt vth medh åå,
medh äre,
honn fostrer well vp vår barnen små,
så älsker enn mann sin egen hiertelig käre,
- 12 Och tw giffuer henne titt rödhe gull skrijnn,
medh äre,
Och iagh giffuer henne gångarenn minn,
så älsker enn mann sinn *etc.*
- 13 The löffte frw margrete på högenn hest,
medh äre,
och sielffuer her päder hann rijder henne nest, [81]
så älsker en man sinn *etc.*
- 14 Så rijdher hann på sinn moders gårdh,
medh äre,
och vthe hans moder honn för honom står,
så älsker enn mann sinn egen *etc.*
- 15 Och hörer tw her päder kär sonnen minn,
medh äre,
hwi förer tw så bleke brudenn tinn,
så älsker enn man sin egenn hiertelig käre,
- 16 Ty förer iagh bleke brudhen minn
medh äre,
hon sörrier fast effter moderenn sinn
så älsker enn man sinn egen hierteligh käre,
- 17 The ledde frw margrette vdi stugunne inn, [82]
medh äre,
och sielffuer her päder hann bär för henne spell,
så älsker enn mann sinn *etc.*
- 18 The satte frw margrete i brudhe benck,
medh äre,
och sielffuer her päder han bar för henne skenck,
så älsker en mann sinn egen,

The ledde frw margrete J brudehwss, 19
 medh äre,
 änn sielffuer her päder han bar för henne liuss,
 så älsker enn man *etc.*

Årligh om morgonen thett dager war liuss 20
 medh äre,
 så gonger hans moders i brude huss,
 så älsker enn mann sinn egenn *etc.*

[83] Och höre tw har päder kär sonnen minn, 21
 medh äre,
 hwij ligger dragitt swerdh millann brudhenn och tigh,
 så älsker enn mann,

Ty ligger dragitt swerdh millen brudhenn och migh, 22
 medh ärhe,
 siw wicker skall honn soffue hoss migh möö,
 så älsker enn mann sinn egenn hierteligh käre
 finis:

17.

[84] **H**er boor enn Jomfru på wårtth landh, 1
 trödh Jordenn,
 honn ähr sigh så bedell grann,
 menn honn boor innann grönn skogenn,

Honn will alrigh äge mann, 2
 trodh Jordenn,
 för wthann thenn swennen som flyge kann,
 men honn bor innen grönn skogenn,

Thett sporde enn swenn på hanelandh.¹
 trödh Jordenn,
 thenn Jomfrwnn war sigh så bedell grann, 3
 menn honn bor innann grön skogenn,²

¹) Hdskr. har hane, (komma troligen i st. f. bindestreck) i slutet af en rad, landh i början af nästa.

²) I hdskr. står skogegenn,

- 4 Swennenn ätte gwrlingenn fem, [85]
trodh Jordenn,
hann later sikh göre winger aff them,
menn honn boor innann grön skogenn,
- 5 Swennenn ätte gwlnystenn,
trodh Jordenn,
hann låter sinne winger feste,
menn hon boor innann grönn skogenn,
- 6 Swennen flög offuer rosenn skogh,
trodh Jordenn,
ther andre fogler the hwile vppå,
menn honn bor innen grönn¹ skogenn,
- 7 Swennenn flögh sig offuer haff,
trodh Jordenn,
ther andre fogler flyge vdi kwaff
menn honn boor innann grönn skogenn, [86]
- 8 Swennenn sattes på lilie qwist
trodh Jordenn,
hann siunger så fagertt om Jesum Crist
menn honn bor innann grönn skogenn
- 9² Swennenn flögh sig better fram,
trodh Jordenn,
han siunger så fagertt om thenn helge andh,
men honn bor innan grönn¹ skogen
- 10 Swennenn flög sig better fram,
trodh Jordenn,
så lenge hann sompnade i Jomfrunnes fampnn,
men honn bor innan grönn skogenn,

A M E N

¹) I hadskr. står **gronn**.

²) Versen 9 står i hdskr. efter 10 men föres genom ett märke till sin plats.

18.

[87]

Gwdh iagh på tigh tencker,
 i tenne sorgh iagh bähr,
 minn motthgång migh vpwecker,
 om thenn migh är fast kähr,
 iagh gerne worre henne när,
 och gudh tu weest minn wilie,
 att iag frånn henne ey skilier,
 vtann tinn wilie så är,

1

[88]

Skall iag frånn henne skilies,
 för falske klafferes skull,
 aff wende minn kärilige godh wilie,
 thenn mig är aff hiertedtt hull,
 o criste giff tinne nådh,
 att iag må stadigh bliffue,
 minn sorg toligh lijde,
 effter titt guddoms råd,

2

Hwadh tw herre Crist haffuer vp funnitt,
 vtaff titt gwdoms werck,
 och medh¹ kerlek bundett,
 genom tinn gwdom starck,
 e hwadh tw och så,
 migh haffuer vntt allene,
 will menniskior migh förmene,
 och titt werk nederslå,

3

[89]

Menn Cristus tw äst allenna,
 thenn som sådantt förstår,
 och theres onde mening,
 kann tw well nederslå,
 effter titth egith behagh,
 till tess tu them om wender,

4

¹ Skrifvet i slutet af en rad och upprepadt i början af nästa.

att the sigh motthe bekenne,
sigh synde motth tin lagh,

5 Ändoch iagh migh bekenner,
mottgång haffue förtientt,
titt kors iagh gerna drager,
för mina synders skull,
epter titt behag,
till tess tu wiltt omwende,
minn sorgh till enn godh ende,
och hielpa mig aff nödh,

6 På tigh iagh mig förläter,
vthi min mottgångh stoor,
och tigh i sorg åkaller,
aff mundh, hierta, och modh,
iagh troor thett och well skeer,
att tu wiltt migh beware,
från klafferens falske snare,
och alle mine fienders spee,

[90]

7 Mijnn sorg will iagh nu endhe,
medh thenne min nye dietth,
och giffua gudi tilkenne,
minn sorg och store plichtt,
thenn iagh nu hemlig bär,
för klafferens falske tunge,
ther the migh icke wne,
hwadh gudh migh haffuer beskärth,

8 Menn tack ware tu Jesu Criste,
som migh bewarar well,
för alla skammelige brister,
som migh achta wtann skääll,
thenn helige andh och så,
hann hielper migh igenom gå,
ehwadh som helst migh bers vppå,
atth iagh vti dygdenn må ståå,

[91]

finis finita

ENDA:

19.

[92]

Iagh kann besinne och retth förnimme,
 I i thenne minn store krankhett,
 att ingenn hann sitter thenn andre så när,
 hann aff hans siuckdoom wetth,
 iagh kann migh för ingen klage,
 ty werdenn gåss mig emotth
 vti thenne minn store plåge,
 gudh vnne migh snarlige bootth,

1

Sorg och siuckdom bådhe,
 herre gudh hann kenne thett,
 the twinge mig offuer all mätthe,
 mitth liff stunder till wee,
 vthann gudh ¹ — — —

2

Singvener och funder — —

[93]

ther skall ingenn lijta vppå,
 the gå enn mann ifrånn hender,
 ner honom kommer mottgång vppå,
 vtann Cristus wille thett om wännndhe,
 och losse minn lange tråå,
 tå finge minn siell enn godh ennde,
 ther troor iagh stadheligh vppå.

3

20.

[94]

Mhett war rijke Girmundh Smedh,
 I hann rijdher i prestens gårdh,
 vthe prestens dotter,
 sweptt i Sabbell och måll,
 iagh will giffue tigh rådenn till, tu ridh icke tijdt,

1

J Ständenn her prestens dotter
 sweptt i sabbell och mårdh,

2

¹) Kustod till fol G1, som saknas.

eder tå acter iagh gilie,
 ehuru minn måll kann gå,
 J w r t r g

3 Tw är så källigh om tin mun,
 och kimigh om tinn beenn,
 tw gå thig i möllnere dam,
 och twette tigh well reenn,
 iagh will råde tig rådenn godh, tu ridh icke tijdt

[95]

4 Är iagh källig om minn munn,
 och kimigh om minn beenn,
 thett kann hende enn morgenstundh,
 thenn hådenn kommer tig heem,
 iagh will giffue tigh rådenn tijll tu ridh icke,

5 Thett war rijke Girmundh smedh
 hann sporde sinn moder till rådhe,
 prestens dotter i odenn siö,
 honn spotter mig och häder,
 iagh will giffue tigh rådenn till, tu rijdh retth intedtt tijdt,

6 Tw tagh tigh enn skreppe,
 och sielff gör tu tigh enn pijek,
 tagh tw tigh enn gonge piltt,
 som wijser tigh weggen titt,
 J w r t r t

[96]

7 Thett war rijke Germundh smedh,
 hann gånger i prestens gårdh,
 vthe prestens dotter
 honn för honom står,
 J w g t r t t r i t

8 J Ståndenn her prestens dotter
 sweptt i Sabbell och mårdh,
 willenn i låne mig hwss i natth,
 enn fattig mann som pellegrijm går,
 iagh will giffue tig rådenn till tu r i t

Hwadann ästu kommenn, 9
och hwar lågh¹ — — —

[97] — — — — — natth, 10
— — — aff segnen dinn
J w — — — — —

Jagh är enn fattig pellegrijm, 11
iagh gonger om landh och tigger,
får iagh bålster och blöija,
iagh wander ej hwar iagh ligger,
J w g t,

Thett war rike Girmundh Smedh 12
han gonger så lätt öffuer tilie,
så går hann i Jomfrunes seng,
medh begges teres godh wilie,

[98]² — — — — — — — — — 13
— — — — — — — — —

21.

Inden 98
— — — — — fd e. S one n *Ja* 1
i skogenn,
skiuter tu diur och skiuter tu rää,
som gull bærer vnder sine boger,

Skiuter tu diur och skiuter tu rää 2
i skogenn,
then salige hindenn lätt tu gå,
som gull bærer vnder sine boger,

[99] Swennenn rijdher i rosenn lundh 3
i skogenn,
ther speller enn hindh allt för hans hundh,
som gull bærer vnder sine boger,

¹) Kustod till fol. G4, hvaraf öfre hälften saknas.

²) På den afrifna delen af s. 98 har säkerligen stått blott en vers.

- 4 Ther speler enn hindh allt för hans hwnndh
i skogenn,
Suennen han sinn båge bendhe,
som gull bærer vnder sine boger,
- 5 Swennenn hann sin båga bende
i skogen,
the hwasse strålenn hann vtthsendhe,
menn gull bærer honn vnder sine boger,
- 6 The hwasse strålenn som hann skötth
i skogenn,
thenn salige hindenn skadann nöttth,
men gull bærer honn under sine boger,
- 7 Swennenn kaster bortt hanskerne små
i skogenn,
och sielffuer hann then hindenn flår,
som gull bär vnder sine boge,
- 8 Swennen kaster sinn knijff i iordh
i skogenn,
nu haffuer iag glömtt minn moders ordh,
men gull bærer honn vnder sine boger,
- 9 Hann flådde i hennes nacke
i skogen,
ther fann hann sinn systers gull locke,
menn gull bærer honn vnder sinee boge,
- 10 Hann flådde i hennes bryste
i skogenn
ther fann hann sinn systers gull kiste,
menn gull bærer honn vnder sine boge,
- 11 Hann flådde i hennes bringe
i skogen
ther fann hann sinn systers gulringe,
som gull bærer vnder sine boge,

[100]

[101]

Ther faller rijm altt vtth medh åå,
 i skogenn,
 sell är thenn Swenn godh lycke kan få,
 menn gull bärer honn vnder sine boge,

12

Tranun flyger högtt i skyn
 i skogen

13

[102]

säll är thenn suenn olycko kann fly,
 men gull berer honn vnder sine, boge,

A M. E N,

22.

Enn ondh tunge hon haffuer framgång,
 så långer är hennes ålder,
 honn gör migh dagar och netter så lång,
 medh drawell lögnn och skualder,
 honn haffuer thett för enn ondann sedh,
 ehuar honn seer tuå talas wedh,
 medh snak eller blide enne,
 hon seger han soffuer hoss henne

1

[103]

Wille nu hwar mann tenckie medh sigh,
 thenn gamble medh thenn vnge,
 tå taladhe ingenn ille om migh,
 hann hade well tandh för tunge,
 tu brukar ther om medh machtt och sijnn,
 tu orkar ther till medh all tinn wijn,
 tu wiltt mitth samwett wille,
 och minn äre förspille,

2

Ärann är migh altingz kär,
 tu wiltt thett lijttett achta,
 tencker tu ther på huad thett är,
 tu talade stundum sacta,
 seije nu huar som seije will,

3

ther¹ iag icke kommer till,
thett skall migh ingenn fortaga,
iagh skiuthet min skäll till laga.

[104]

4 Ärann thett är liggiande fä²,
thett kann mann icke mista,
honn licknas widh thett bärande trä,
som bär både blomster och quister,
tu haffuer ej tinn tungo i mak,
tu låter henne löpa på minn back,
tu wiltt thett trä förmena,
thett må ej bäre sine grene,

5 Wore thenn sorgenn migh allenn
thett wore mig well till mätthe,
herrer och furster ridder och swenner,
tu gör them lijke såte,
frur och Jomfrur, och howiske quinnor,
tu later them löpe på tinn tunge,
west tu tigh sielff nu qwitte,
tu skulle icke enn annan smitte,

[105]

6 Crist vnne mig thenn lögnn winne,
iagh haffuer minn skapare så kär,
ingenn skall annadtt befinne,
medh migh, änn som medh heder och äre,
tu styr³ tin tunge tu flyr titt sinne,
att spottett icke kommer hem till dine,
tigh till skam och myckenn hådh,
som iagh ther gudh om badh,

[106]

7 (Så heij iagh wetth enn Jomfru
så höwisk och bårdh
Crist giffue honn wore vti mitt)⁴

¹) Ändradt till thet; nästa ord öfversuddadt med en bläckplump, och under båda orden är af annan hand med samma bläck som ändringen skrifvet mig nu.

²) I hdskr. står fä.

³) I hdskr. först skrifvet syr, med ett t senare insatt mellan s och y.

⁴) Återstående delen af sidan upptages af senare med annan hand skrifna sentenser om förtal. Längst ned finnes kustod till nästa sida. (H-arket).

23.

- [107] **T**he örter the äre vtsprungne,
Gvdi markenne så margefåldh,
 iagh wetth så höwesken Jomfru,
 minn glädie haffuer honn i wåldh, 1
- Honn kann mig mere glädie 2
 änn allt thett i werdenn är till,
 medh bassuner och trwmmer
 och andhre godh vågenn spell,
- När honn sigh till migh wender, 3
 sinn ögonn honn till migh slår,
 aff glädie kann iagh ej tale,
 och all minn lönlig sorg förgåttz
- [108] Jagh tager henne vti minn famppn 4
 iagh kryster henne till mitt bryste,
 iagh reddes ej för falske klaffere,
 och ej för theres lister,
- The tidender fick iagh så brädeligh, 5
 wij skullom skilias ått,
 thett wetth så gudh fader i himelrick,
 thett giorde mig intedtt gått,
- Honn wecknades nedh till iordenn, 6
 iagh mente honn skulle retth döö,
 iagh tenekte mitth hierte skulle briste,
 alrigh war iagh i storre nödh,
- O herre gudh fader i himmelenn, 7
 allt medh sinn ängle skar,
 befaller iagh min kärst i wåldh,
 ehwar iagh i fremmende landh fram faar,
- [109]

24.

1 **S**wennenn haffuer enn Jomfrw kähr,
 Saff hwgenn och allt sitth sinne,
 hann tencker på henne bådhe dagh och natth,
 ehwarest hann henne skall finne,
 ther honn wille sielff wara mijnn,

2 Honn haffuer sikh enn annenn troloffuedtt,
 thett gör mitth hierte stoor qwidhe,
 tw sale nu migh thenn gongerenn grå,
 till henne tå lyster migh rijdhe,
 ther honn wille sielff wara mijnn,

3 Hann rijdher sikh för Jomfrune bwr,
 ther wecterenn inne wakar,
 hann taladhe till honom så blijdheligh,
 hann swarade thett beste hann kundhe
 ther honn wille sielff ware mijnn,

[110]

4 Tigh giffuer iagh minn kappe blå,
 fodredh medh Sabbell skinne,
 och will tu bäre minn budh i dagh
 för fruger och Jomfrur inne,
 t h. w s w m

5 Tw behaltt nu sielff tinn kappe blåå,
 fodredh medh Sabbell skinne,
 och well bär iagh tinn budh i dagh,
 för frwger och Jomfrur inne,

6 Wecterenn går i stugunne inn,
 han staddes för bredhe bordhe,
 så snell war hann i tungenne,
 så well förer hann sinn ordh,
 t h. w s w m.

[111]

Här holler enn vngerswenn för vår portt, 7
 hans hester äre apalle grå,
 och hwar thenn suen hann haffuer medh sigh
 the haffue blangtt harnisk vppå,
 ther honn wille sielff wara minn

Här holler enn wnger swenn för vår portt 8
 hans klädenn äre idelige gröne,
 och hwar thenn hoffmann hann haffuer medh sigh,
 the lycknes motth ridderenne sköne,
 t h. w. s. w m.

[112] J tagenn wtaff mitth hwffuedh gull, 9
 i hwiffuenn mitth hwite äne,
 är thett thenn swenn som migh haffuer kär,
 att hann migh icke kenner,

Jnnkom falkenn Albrecttson ¹ 10
 gullringer hade hann om händer,
 herre gudh signe tin ögonn tw,
 så gladeligh iagh them kender,
 t h. w s. w,

Hann togh och thenn ställz Jomfru, 11
 hann lyffte henne på gångerenn grå,
 och så redhe the iffra norie heem,
 så lustige wore the bådhe,

Thett war och thenn lille smådreng, 12
 hann gaff sigh ingenn hwijle,
 och änn rider hann om enn Sommer natth,
 well femtenn walske mijle,
 ther honn wille sielff wara mijnn ²,

[113] J Sittenn her Jöns käre herre mijn 13
 i drickenn bådhe miödh och wijnn,
 falken Albregtson foor till nârie,
 och förde borthth feste mö minn,

¹) Hdskr. har Albrechtsom.

²) Hdskr. har mijle.

14

Och fare wij till nârie,
 then lilie wandh att hemtha,
 och alrigh få wij henne mö igenn
 thett må wij retth alrigh wente,
 ther honn wille sielff wara mijnn
 finis,

25.¹

1 Ynthet wetth iagh så dyrt att wara,
 aff werldzens tingh, som trohet och ähre,
 ij fordom tidh ledh mångher man stor nödh,
 för trohett och ähre som nu äre worden dödh
 æn är thett betre medh ähran döö
 en ståå för falske klaffer bådhe bleck och rödh.

[114]

2 Om natten nær som iagh skall roligen soffua
 tå tencker iagh påå trohett och loffuan
 then som migh loffuer ij min ögon så best
 han suiker migh påå baken alt som först
 men then som låther huar man förstå sin grundh,
 han suiker sig sielffuan så marghelundh.

3 Alles mans tungho skal man iche tro,
 en falsk[er]² wen och en hughorm the ära lika godh
 the tala migh ij min øgon gotth,
 the föllia migh påå baken alt bådhe medh håån och spååth,
 en spors thett wæl huars iagh far fram
 och thå falske klaffer bådhe last och skam.

[115]

4 Herre gudh han nådhe migh för sorgh och för quidhe
 en time görs migh lenger en andra tre,
 nær andra glædias sigh medh wenner och medh frender
 thå bedröffuas iagh ij sorghen thes lenghre
 æn må gudh göra migh lyckan såå godh,
 och radha mina sorger ångest och botth.

¹) Här vidtager en ny handstil (midt i H-arket).

²) Hdskr. har falsk- i slutet af en rad.

[116]

Herre gudh han nådhe then som lyckan hon görs wredh, 5
 hon setter en man såå snart aff sin ledh,
 the fara wille som foglar wnder sky
 som vetta sigh huarken boo eller by,
 O, gudh tu æst nu frelser min
 til tigh setter iagh bådhe hop och sinn.

Sandhetth och trohett äre driffne aff by 6
 the seia sigh willia aff landett bortfly,
 och rettuisan hon fast effter them lethar
 the skillias åth alt påå en willendhe hedhe,
 iagh tror the finnas aldrigh mer igen
 thett seger iag för huar och en troghen wen.
 finis

27.

[117]

Alle tingh på iordenne 1
 mödha oss och tuingha,
 ære doch wndersolene
 fåfengh mö och ringha,
 som en rök wårt leffuerne är,
 kan her snart förseinna
 werlden som wij haffuom kär
 gör oss allom blindha.

Øgha hierta hugh och sin 2
 äre obehendighe
 ij thett godha mörk och blindh
 til thett wrångha wendher
 inghen drager ij hiertat in
 thetta wårt ælendhe,
 hiulett löper snart om kringh
 döden är alles endhe.

Armer man och mykin nödh, 3
 segh migh tina tanckar
 huart will tu medh gullet rödh
 thett tu saman sanckar,

menar tu thett är ey nödh
ett förnuarat anekar
ney när tu skall hedan döo
ett annat byte wankar.

4

Sielen iffrå tinom krop,
in til pinan lendher,
alt titt godz och saman lop,
byta tina frender,
matchkar ätha köttet wp,
senor ben och tendher,
ther tu sette til titt hop,
går ij en annars hender.

[118]

5

Hustrun och tin kära barn,
först medh sorghen skenker,
iffrå sinom gråtth och harm,
in til glædien lenctar,
hustrun tager en annan man,
then tu aldrih kendhe
alt thett godha brukar han,
som tu henne skenckte.

6

Barnen som tigh woro kär,
tagha gullet rödha,
aff them est tu snarligha hær,
förglömt medh them[?] dödha,
gledies medh then som glader är,
wtan sorgh och mödha,
aff thett godz och penningar
haffua the sin födho.

7

Will tu reth att wara klock
och thett godha læra,
haffuer tu iu altidh nogh,
nær tu kan tigh födha
haff ij allom tinom folck
spar tin hedher och ähre,
Christi ordh och Salomons bock
giffue oss then lære. Amen

[119]

27.

Stor ångest thå måtte iagh bæra
 ty görs migh tidhen så långh,
 alt effter min hiertans kæra
 tå ligger mit hierta ij stoor tuångh
 iagh tor migh ey wppenbare,
 ty klaffer äro månghe till
 för them bär iagh stor fare
 the taghe så mykit till ware,
 min glædie föruenda will.

1

Vore iche för falske klaffers tungho
 min glædie föruenda will,
 then ena then iagh gott vnnar,
 ij werl[den]¹ huar honn är till,
 aff hugh och alt mit sinne
 ther skull hon fast lithe wppå,
 hon skall ey annat befinna,
 trofast hierta aff alt mit sinne,
 then stundh iagh leffua må.

2

[120]

Motte iagh medh min kärest att tala,
 mitt hierta alt effter henne trår,
 til henne står all min bægeren,
 sedan iagh henne forst at sågh,
 alt för hennes tuckt och ähre,
 troskap så mårghe fall,
 hon skal ey annat befinna
 trofast hierta aff alt mitt sinne,
 min glædie haffuer hon ij vold.

3

Ty will iagh min kärest ey öffuer giffua
 för falske klaffers suick,
 wi måste til sammans bliffua,
 medh semio och kärleck,
 medh tro motte iagh henne befinna,

4

¹) Hdskr. har werl- i slutet af en rad.

huarest hon ij verlden är till,
 migh hoppas till gudh allena,
 mina tanckar skall ingen formene,
 låth¹ seia ho som seia will.

- 5 Thett senste som wij skildoms åth,
 thett war medh glädie och stor frögdh,
 troffast hierta läth hon migh befinna,
 ij dagh och mång^{han} tidh,
 iagh reddes ey för klaffarens tale,
 iagh biudher henne godh natt,
 iagh will henne gudh befalla,
 hann kan oss best hugsuala,
 gudh giffue wij finnom^s bråth. *τελως*

[121]

28.

- 1 ll weldzens pris hon snart forgåår,
 nær lyckan will sigh wendhe,
 ty ast tu wijs tu ey åthrar,
 för myckit till henne lendha,
 itt ögnablick wendher hon sigh,
 och går iffrå tigh,
 så får tin stolthett ændhe.
- 2 Nær werlden gånge^r tigh alt som bæst,
 thest heller will hon tigh suika,
 som löff och rör toll inghen blæst,
 huart wedret will sigh wijke,
 ty tenck wppå, huadh tu skall fåå,
 nær tigh går iffrå
 tin glädie och håffuor rike.
- 3 Dieffulen werlden och tin krop
 the göra tigh altidh wåndha,
 om tu setter til them titt hop,
 the suike tigh månge lundhe,

[122]

¹) Hdskr. har kanske läth.

medh syndzens list, natturligh brist,
 för siellennes kost
 ty skall tu them hårdt mott ståndha.

Redhes tu gudh, som tigh haffuer skafft,
 tå kan tigh inghen fördriffue,
 och halt hans budh aff all hans krafft,
gudz rike tå får tu erffua,
medh sliche hoffuerk slår tu till mark
 then dieffull stark,
 som will tin siell förderffue.

Ey ær then till tigh skadha må,
 nær tu tigh gudh befaller,
 om krogen iffrå tigh går,
Gudz nådh tin siell beholler,
 forgengeligh är werldzens suik
 tin siell euigh
 hon leffuer för wtan åldher.

Aff christi mundh ärh thett sagt
 för kroppen haff ey stoor mödhe,
 til himmelrik giff först all tin¹ act,
 tu får well klädhe och födha,
 giff act wppå, the foglar små,
 som alzinthet såå,
 gudh giffuer them doch sin födhe.

[123]

Såå äst tu påå werlden her,
 aldrih för wtan stor wådhe,
 the kemper tre, som förre (åth) sacht är,
 the wille tin siel förrådhe,
 emott theres woldh, tagh tronnes sköldh,
 som är såå boldh,
 ther till giffue gudh oss sina nådher, Amen.

Deficile est dominis pariter seruire duobus fide Deo & curis cætera liber age
--

¹⁾ Mellan all och tin är ett oläsligt, kort ord utstruket.

29.

1 **B**lomstrens fruckt hon snart spridher sigh wth,
 blandh örther och andra små grener,
 aff huilkenn en fruckt ther wexer en quist,
 then iagh ij mitt hierta menar
 hon gror alt innan then *lydhen*¹
 men vö[re]² hon planthat ij rosen gårdh,
 tå stodhe hon iche ij Jordhen såå hårt
 bland tistil och torne,
 honn kann sigh ey wthspridhe.

[124]

2 Jagh plantedt then ross, alt effter mit sin,
 ij fegerste sommorzens grödhe,
 then rossen hon tuingas bådhe dagh och natt,
 medh siuckdom och såå medh mödhe,
 hon kann ey roser ath bære,
 then ædele Ross wprunnin är,
 thett skeer well om sidher hon roser bær,
 then rosendhe quist,
 hon är min hiertelig käre.

3 Rosen hon gror ij rosendhe gårdh,
 the ståå bådhe huithe och rödhe,
 så är min kärest, bland fruger och mör,
 hon må mit hierta såå mödha,
 thett iagh dagligha befinner,
 om dagen feller iagh för henne tårer,
 om natten sorgher mith hierta så såre,
 thå iagh henne ey seer
 ta må mitt hierte att brinna.

4 Min gudh som all tingh haffuer ij wold,
 och alt thett som iorden kann bære,
 han hielpe min kärest, huar hon är,
 och göme begges vår ähre,
 iagh tor henne ey vppenbare,

[125]

1) Hdskr. tyckes ha *lydhen*.

2) Hdskr. har vö- i slutet af raden.

för alle Jungfrur, är hon migh kär,
 etth kronath ·M· hennes bockstaff är,
 hennes fagre sinne
 tvinger migh retth til dödhen.

Jagh haffuer bådhe ij Suerghe och Norghe faritth 5
 badhe wegar och willa stiggar,
 min kärest ganger aldrigh wtaff min bugh,
 huadh mera iagh ganger eller ridher,
 thett må iagh wel wthydha,
 honn haffuer migh ij sitt hierta såå kär,
 migh tyckte then daghen wore åhr
 ij fremmandhe landh,
 ty må iagh suårligha quidha.

[126]

Lenctadhe iagh så innerligh 6
 alt hem til landh att fara,
 thett war then första tienden iagh fick,
 min kærest monde siuck att wara,
 iagh kundhe huarken leka eller lee,
 then dagh iagh fick henne icke see,
 sa yppades min sorgh thes mer,
 för hennes skuldh,
 bär iagh kinner blæke.

Thett war min meste sorgh och quidhe 7
 iagh skole til skolstugon gonghe,
 så sellan iagh min kärest feck see
 ty giordes migh dager så långhe,
 iagh kundhe bådhe læsa och skriffua,
 för ælskogh bär iagh stort omack,
 iagh reddes för tall wppå min back,
 migh bespottadhe så monghe,
 Christ giffue min käreste vel at gångha.

Alle the som thetta kundhe förstå, 8
 hennes nampn thett kallas itth kronath ·M·
 hans nampn thett kallas ith kronat ·B·
 som wijsan haffuer dietat och rimath,

min ordh iagh omuenda will,
 herre gudh hielp ij nödh och fahre,
 och ware vår sköldh nær wij skolom döö,
 gudh fadher och son,
 han giffue wårth mall enn godh ende. finis

[127]

30.

- 1 **I**agh gick migh ij then fegerste ørthegårdh,
 ther yppadhes migh quedha en wijsa,
 ther fan iagh en ross alt øffuer en ross,
 mit hierta kan hon wel lise
 så lönligh.
- 2 Jagh togh then rosen alt wthi min fampn,
 iagh tröste henne til mit bröst,
 för gångest migh bådhe ångest och sorgh,
 som iagh then rosen kyste
 så lönligh.
- 3 Then rosen sågh sigh wp igen
 medh ögon blidhe och klare,
 thett will iagh idher seijs for sanningh och tro,
 min tjenst skal idher redhe ware,
 så lönligh.
- 4 Jagh wett wel huarest then rosenn honn stäär,
 hon ståndher millan bergh och stenar,
 ther ligger så mång slem orm omkringh,
 för them bær iagh stor mödhe,
 så l:
- 5 Jagh wet well huarest thett tredh thett ståndher,
 thett ständer millan bergh och dalar,
 så offta iagh kommer min kärest ij hugh,
 såå fångher mit hierta hugsuale
 s l

[128]

Thett är iche ross ty iagh så quedher, 6
 iagh kann thett ey lenger att döllia,
 thett är en såå hoffuesken Jungfru,
 mitt hierta kan hon wel glædie
 så lön:

Hören ij min hierteligh kære, 7
 ij sorghen nu iche så suære,
 hos idher wil iagh ware bådhe natt och dagh,
 min kärest skolen ij ware
 så lönligh.

[129]

Thet står en ross alt öffuer en ross, 8
 enn ross öffuer alle lilier,
 then är och [ey]¹ ij werlden til,
 som migh och min kärest ått skillier
 såå lönligh τελως

31.

Ertherne gro och solen skijn, 1
 marken får en duale
 daggen driffuer aff himmelen nidh
 öffuer bergh och diupa dalar.

Huad skal iagh göra² aff min wen 2
 iagh får ey medh honom tale,
 iagh ælskar honom wæl och holler honom kær,
 ehuar hon wthi werlden kan finnas.

Jagh lockar min kärest alt wnder itt tre, 3
 ther roser och lilier mondhe ware,
 ehua rest hon är ij werlden til
 hon är min hierteligh kære.

Then som haffuer enn fulgod wen, 4
 en och iche flere,

¹) Saknas i hdskr., men kräwes både af meter och mening.

²) Hdskr. har gora.

han ælske honom wel, och haffue honom kär
 så yppas theris glædie thes mer.

[130]

- 5 Æplet thett hengher såå högt ij trædh,
 thett stundher til iordhen att falla,
 then som bliffuer suiken aff sin kære godh wen,
 såå bliffuer han wel suiken af andra.
- 6 Huilken som haffuer en fulgodh hest,
 han lyster honom altid att ridhe,
 han ridher honom långt och giffuer honom småt,
 så bliffuer han trött om sidher.
- 7 För hadhe iagh trott att iordhen skulle rempne
 och himmelen skule nidherfalle,
 för æn iagh hadhe trott, then ven skole migh suike,
 som iagh hadhe kærest øffuer alle.

32.

- 1 **L**eijnet löper¹ ij lunden
 så well kröker thett sin hals,
 ij ridhen bort her pedher Pallasson
 ij lækenn iche medh migh såå falst,
 så gleder hon mig thett blomster.
- 2 J ridhen bort her pedher pallesson
 ij ridhen till edhers feste mö,
 är idher ödhe komma igen,
 wij finnoms wel söder wnder öö.
 s g h m t b
- 3 Thett werker ij mitt huffuudh
 thett suidher wthi mitt bröst,
 ätte iagh någon fultroghen wen,
 the budhen tordhe bæra for min herre
 så glæder hon mig thett blomstret.

[131]

¹) Hdskr. har loper.

Fram kom och then lithen hoffdrengh 4
 sin herra tie[nar]¹ han wthi tro,
 thett skal min herra wetta fåå
 then stundh iagh leffuer på Jordh
 så gleder hon migh thett blomstret.

[132]

Hesten står ij stallen 5
 och han ær så spack,
 thett kom aldrigh Betzell wthi hans mun,
 och aldrigh sadhel påå back,
 så g h

Och thett war then lithen hoffdrengh 6
 han springer på gångarzens back
 så ridher han 15 mylor weghz²
 thett war om en sommor dagh
 så g h m th b.

Och mit påå garden ther axlar han 7
 skarlach och skin
 så gånger han ij höghelofft
 och ijn for her pedher pallasson in
 så g h m t b

J sitten her her Pedher Pallasson, 8
 ij dricken mödh wtaff horn
 hema tå ligger edhers, festemö
 hon årkar iche tala itth ordh
 så gl. h m th b.

[133]

J sitten hær her Peder pallason, 9
 och dricken mödh och win,
 hema tå ligger idhers festermö,
 ij morgon skal hon suepas innan lijnn
 så g h m thett blomster.

Thett war her pedher palleson 10
 han suartnadhe som en iordh,

¹) Hndskr. har tie- i slutet af en rad.

²) z är skrifvet som det vanliga förkortningstecknet för -ett och edh.

thett giffue gudh fadher ij himmelrik
 tu hade aldrigh tala itth ordh
 så g h m t b

11 Thett war her pedher Pallasson
 han springher påå gångarzens back,
 så ridher han 15 mylor wegh,
 thett och påå samma dagh
 sa g h m thett b

12 Som the komo ij gröne lundh
 ther hördhe the klockorna ringha,
 thett giffue gudh fadher ij himmelrick
 mitt hierta motte sönder at springha
 sa g h m t b

13 Och hollen ij mina hestar,
 alt som the vore bundne ij bandh,
 och thett var her pedher Palleson
 ther gaff han wp sin andh
 så g h m th b

[134]

14 Otack haffue then ælskogh
 han war them alt förstark
 och iungfrun bleff dödh ij höghelofft,
 och Suennen ij wildhe marek
 sa g h m t b

15 Otack haffue then ælskogh
 han war them alt för tungh,
 och Jungfrun bleff dödh ij höghe lofft
 och Suennen ij gröne lundh,
 så glæder hon migh thett Blomster¹ finis.

¹) Öfver ordets senare del står förkortningstecken, men ingenting synes fattas.

33.

Frögdh bär iagh såå offta och marghe sinne, 1
 iagh klagher för idher,
 mit hierta thett suidher,
 min alt som hierteligh kære,
 idher munn ar rödh
 edhra kinner ähra bleke
 iagh mines widh honom så gierna.

[135] Pris må ij blandh frugher och Junghfruer att beræ, 2
 ij tencken wppå,
 ij sadhen såå,
 iagh skole idher wen att ware,
 thett haffuen ij förglömt,
 att thett är nu så hendt,
 thett är min daglighe quidhe.

Alt ij then stundh iagh bæst att måtte, 3
 iagh tencker å idher
 så innerligh,
 wij wore tuå wanner så såthe,
 thett hadhe iagh aldrigh trott,
 thett skulle såå skedh,
 ij skolen migh såå plat öffuergiffua

Nu willen ij migh ingen kærleek¹ sendha, 4
 ij wetten thett well,
 thett war oskell,
 att låtha sigh så illa bortuenda,
 thett hadhe iagh iche trott,
 thett skole såå gååt,
 thett skole migh någon tidh hendha,

Nu wil iagh migh iffrå werlden giffua 5
 och tiena gudh wår herra,
 medh all min mack,

¹) Hdskr. har kanske kærleek.

35.

Jrughan sitter ij lofftet 1
 och lærer hon sina mör,
 och somligha lærer hon silke att spinna
 och somligha weffua gullet rödh,
 men nu sorger then ther sigh haffuer actat glædia.

Somligha lærer hon silke att spinna 2
 och somligha weffua guld ladh,
 förvtan stalsen Elseborgh
 man finner henne siellan gladh
 men nu s t t s h a g.

[138] Thett war stalsen Elensborgh 3
 hon giordhes om sina kinner såå bleck¹,
 hon wille inthet ij dansen gåå,
 och iche medh andra Junghfruer ij leck,
 m n u s t t s h a g

Thett spordhe her Laghe, 4
 att stolsen Elensborgh mondhe sigh så giffue,
 och bidher han sala sin gångare grå.
 til henne tå lyster honom ridhe
 m n s t t s h a g

Och thett war Riddher Laghe 5
 hann ridher wthi hennes gårdh,
 och wthe stålsen Elensborgh
 hon för honom ståår
 men nu s t t s h a g

Ij ståndhen her stålsen Elensborgh 6
 alt wndher skarlahan och skin,
 ij seghen migh aff idher sorgher
 fram nu förste sin
 men nu sorgher then ther sigh haffuer actat glædia

¹) Eller möjligen bleek.

- 7 Jagh sorgher for min brodher
han ligger ij saltan siöö,
och hema tå sitter hans festermö
hon sorgher sigh til dödz¹
m.
- 8 Jagh skötter² inthett om tin brodher [139]
och inthett fregar iagh effter honom,
iagh spör idher till thett andra sin
ij seger migh idhra³ sorgher fram,
men nu s t t s h a g.
- 9 Så hielpe migh Christ ij himmelrick
och så war fru wthi war Rike,
och hadhe ij kaisarens dotter ij wold
ij vore well hennes like
men nu.
- 10 Jagh skötter inthett om kaisarens dotter
och inthett fregar iagh effter (honom) henne,
iagh spör idher til thett tridhie sin
ij giffue migh idher sorgh til kenne,
m n s
- 11 En dagh war iagh wthgängen
iffrå alle mina quinnor
ther kom en Riddare ridandhe,
min glædhie mondhe han forspilla
men nu sor
- 12 Niyo riddare hadhe hann medh sigh, [140]
och alle ij riddare like,
och sielff war hann then tiyondhe
min ähre mondhe hann besuike
m nu s.

¹⁾ Hdskr. har dödz.

²⁾ Hdskr. har skotter.

³⁾ Hdskr. har förkortningstecken öfver andra stafvelsen, ehuru intet tyckes saknas.

Och wore the Riddare 9 13
 som idhers bur wp brøtt,
 tå war iagh then 10
 som idhers ähre åtth nött
 m.

Thett war Ridher Laghe 14
 han tagher henne ij sin fampn,
 han gaff henne thett rødhe gull,
 ther til (til) ett frue nampn,
 men [nu] gleder then ther sigh haffuer actat söria

Och the drucko theres brollop 15
 alt bådhe medh glædie och gamman
 och til hopa thå leffdh the wnghe tu
 the hadhe stor glædie til samman
 men nu glæder then ther sigh som haffuer acta sor.

τελος

36.

[141]¹ Bondhen åtte en oxe, 1
 och han war fuluell woxen
 men oxen dansar ij pansaren.

Och bondhen kördhe sitt fæ ij hagma 2
 och greffen wille han oxen tagha
 men vxen dan:

Och greffuen talar til suenner tuå, 3
 huru skole wij then oxen fåå,
 men ox.

Och ey må wij then oxen fåå, 4
 wij haffuom inthet bandet leggja honom wppå
 me o d ij p

¹) Denna sida är i hdskr. (senare) öfverstruken med ett snedt öfver sidan gående streck.

- 5 Greffuen war iche så bandegrann,
han kastar guld ringher och silbelte fram
men oxen
- 6 Greffuen fattar ij oxens horn,
så legger han honom bandet wppå
men oxen dansar ij pansaren.
- 7 Och min kære greffue tu bint iche så hårdh, [142]
iagh haffuer iche actat löpa bort
men o:
- 8 Greffuen löser wp bandhe
och vxen springher vthur handhen
men oxen dans.
- 9 Oxen skumper badhe mossar och dy
och effter loper greffuen ij silket ny,
men
- 10 Oxen danser bådhe dalar och lundher,
silbeltet och 100 mark¹ ij enn pungh
men ox
- 11 Thett lidher fast atth quelle
och en kom oxen gångandhe hem
men ox
- 12 Tu war well kommen käre oxe bleck
æn haffuer tu ståat en hardan leck,
men oxen dansar ij pansaren.
- 13 Thett kan iagh see påå titt horne bandh, [143]
alt haffuer tu warit ij greffuens handh
men.
- 14 Och arla om morgonen then dagen wart lius,
och tå war bondhen att tinget fuus
men.

¹) I hdskr. uttrykt med förkortningstecken.

Och ey fåå mina hestar stå på stall,
och ey så min boskap gåå ij wall
men oxen. 15

Min käre¹ bondhe tu klagha iche så hårt,
men tacka gudh för then dell tu haffuer fåå,
men oxen dansar ij pansaren, 16

τελος Θεω δοξα

37.

[144] Betydher euinnerligh 1
 B mitt hierta thett brinner så innerligh,
 aff ælskogz glædie och hiertans kärlichett,
 så offta görer sorgen the rödha kinner bleck,
 aff alle störste sorghen tå är thett en
 att skillias iffrå sin hierteligh käre godh wen
 the wetta iche nær the finnas ather igen,
 the hadhe iche mer til gamman
 en tenckia påå nær the wore til samman,
 ther the så liuffligha toghes wthi fampn,
 the gleddes alt mott then långhe trå,
 huilket thera thett andra först see kundhe fåå

[145] Rett hiertans kärleck ho then begynna will 2
 och han skal haffua (list) lycko och fulgodh lempe ther til,
 e huarest tu kommer ibland fruger och Jungfruer in,
 tu fögha tin o[r]dh medh tuckt och fagher (skin,) sin,
 ret hiertans kärlichet han anfallandhe är,
 tu faller til then ena tu haffuer ij hiertat kär,
 tu skal och ey strax settia henne nær,
 tu sett tigh till then ther lengest sitter iffrå,
 til then andhra tu gör och såå,
 så lenghe tu kant then piga lithen nå,
 som tu tå kärest ij hiertat haffua will,
 medh ful god lyst och lempa tu öffua tin wågen spell.

¹) Hdskr. har kare.

3 Iblandh annor ordh tu tala henne till,
 tu segh henne kærest ij hiertat haffua will,
 tu merck hennes tall och hennes ögnalått,
 ty ofta merker ögnalått huad ij hiertat är,
 pröffuer hon tigh *medh* margfalligh konst,
 alt ij tin ordh tu war bådhe stadigh och fast,
 ty ofta kommer droppan hollet på en sten
thett waller han kommer så ofta igen,
 tu gör och såå tu war ey seen, [146]
 tu loffua henne gott för vtan men,
 kan tu doch vinna then lilie gren,
 tu segh *thett* iche för tin granne *thett* tu will vetha allen

4 Klochett och snilhett är ofta quinnors list,
 hon lather sigh ofta wara wredh hon seger tu faar *medh* tuist
 ty läth tigh iche förfæras som musen löper ij glugh,
 ty *thett* är iche stort træ som faller ij första hugh,
thett skep ligger o[c]h bidher som iche kan blåsa¹ medh,
 så lenghe *thett* får sitt williandhe wedher,
 nær then stundh tigh hendha kan,
 iagh rådher tigh tu bliffuer en man,
 lätth honom tappa som förre wan,
 låss hon wara wredh hon tagher tigh well ann,
 fulld well wett iagh then *samma* suen
 som så mykit tordhe vågha alt for sin käre godh wen. [147]

5 Gierna plegar *thett* wara så,
 man wore ofta hoss sin wen han kan honom inthet nå,
 ty wacta tigh well,
 huem tu befaller titt tall,
 att tu iche kommer ij ryckte eller något qual,
 ty mænghe acte effter ens annors ordhemått
 och mongher effter ens annors ögna lätth,
 wthi titt tall tu haff full gått mått,
 ty then ene vil then andra gecka,
 hann kenner wel huadh hans hierta liker,
 för uara tigh well bådhe fier och när,
 ty mångher tencker om en annan alt som han sielffuer är

¹) Hdskr. har blåså.

Thenck och war ey medh huar man kått,
 ty offta plegar komma grått effter kika lått,
 foruara tigh well för falske¹ klaffers list
 han roser sigh han suiker tigh så gierna
 thett segher iagh tigh föruiust,

6

[148] han låther sigh aff wara mykitt from
 han seger sigh wara ther han aldhrigh kom,
 kringh om sin handh slåår han sin want,
 tro migh förty iagh segher tigh sant,
 will tu iche tro så tagh min pant,
 I lågan dör tagh aff tin hatt
 far well min hierteligh käre² godh ven haff tusend godh natth.

Throddh thett wnder tin foott som ey kan wara tin ijd³

7

tu flygh iche för högtt, flygh och iche heller försitt
 ty mottan är ij allom tingham bæst,
 ty wacta tigh well huem tu tagher til gest,
 flygher tu wnder solen tu brenner tina wingar
 aff högh huus plegar man benen sönder springha,

[149] ont är ij træcken holla sin hest,
 Ses⁴ och Sincka⁴ the äro migh nest
 es och duus som en gammal hest,
 quater och troia the äro best,
 ij matteligh tingh är ælskogh best,
 som mestaren han⁵ beskrieffuer thett finnes alt medh godh dygd.

τελος

1) Hdskr. har förfalske.

2) Hdskr. har kare.

3) Hdskr. tycks ha ydh.

4) S är osäkert.

5) Hdskr. har han- i slutet af en rad.

38.

1 **I**agh wett well huarest then suennen han är
 han haffuer en Jungfru wthi sitt hierta såå kär,
 aff hugen och sitt sinne,
 hon är thett well werdh ibland alle quinnor.

2 Suennen han gånger för muren att stå,
 han wiste så grant huarest then wectar han lågh
 han roper til honom han badh honom medh sigh tale,
 willen ij thet göra mitt hierta kundhen ij hughsuale.

3 Tu ridher så nær tu lydher ther wppå, [150]
 huru iagh vtbi hornnet (thett) leka må
 the foglar the siungha och frögda sigh
 thett dagen skall komma.

4 Såå staderligh actar han til sin wen,
 iffrån alle sine höffmen ridher han allen,
 alt til sin wen han holler ij hiertat så kär,
 han haffuer henne loffuat han wille henne aldrig vndfalla

5 I sengenne sattes the bådhe tu,
 then vnger suen och then stålte¹ sköne Jungfru,
 the lagho ther så lenghe,
 the fructadhe att daghen skulle komma.

6 Then wectaren begynte en wijsa och quadh
 thett hördhe then suennen wthi loftet lågh,
 ij soffuen iche alt för lenghe,
 then solen hon skjijn offuer mark och gröne ængiar.

7 Then Jungfru lätt wp ett litthet windelagh [151]
 fick hon see solen öffuer marken såå clar,
 thett är iche dager thett är th[e]n wectarens williæ
 han haffuer oss actat bådhen wnghe tu åtskillia

¹) I hdskr. skrifvit öfver nästa ord.

Suennen tagher Jungfrun wthi sin fampn til sigh, 8
 then rike herre Christ befaller iagh tigh,
 som oss haffuer actat att göma,
 för allan ·k· som wij haffuom bådhe ij lönne finis

39¹.

Johaij iagh ridher migh för lybeske broo, 1
 I medh biornskinsstöffler² och bedragna skor,
 wij³ galom men hönsen wthridha.

Johaij iagh gick ij husett in 2
 the supo blagarn och nystadhe vellingh,
 wij galom.

[152] Johaij krymplingen danser och dumben han quadh 3
 thenn blindhe han weffuer gulladh
 wij galom.

Johaij hær grisar wår fåår her lamba wår suin 4
 kycklingen dijr han modren sin
 wij g.

Johaij her folla en höna hær warp en mær 5
 thett war så illa tu wast ey nær
 wij

Johaij geddan bitter gresset ij grönbacken 6
 haren han går påå haffzens grund
 wij g.

1) De två första stroferna äro i hdskr. öfverstrukna med ett fint, snedt öfver sidan gående streck.

2) Hdskr. har ursprungligen haft bockskinsstöffler, men ock är öfverstruket, och öfver raden har i dess ställe (troligen af samma hand) skrifvits iörn.

3) Hdskr. har wy.

- 7 Johaij meshatten går ther och skeer was
tordyffelen han drager dynghe las
wij
- 8 Johaij wlffuen sitter påå kyrkekamb
duffuan bitter badhe får och lamb
wij
- 9 Johaij fingerloss leker på gigone [153]
Basseloss (nask) naskar på pigine
wij gala
- 10 Johaij hær står en wngh och murar lär,
huadh haffuen ij nogh eller willen ij mer,
wij galom men h vthridha finis

40.

1 **R**ijdharen ridher wthi en lundh så gröne
ther fan han ståndande en Jungfru fager och sköne,
min sköne Jungfru huadh gör tu hær,
lyster tigh roser och lilier plocke,
hon logh såå hierteligh

2 Min hugh och all min ganska williæ,
står icke til någon ross eller grön lilie,
fast mykitt mer til en vngersuen
att suacka¹ medh honom ij blomster æng
h l s

3 Så lenghe ståår suennen och tencker ther wppå,
tack haffue then Jungfrun en suen tordhe suara så,
suennen tagher Jungfrun wthi sin fampn,
Christ giffue wij wore vthi en wpredh sengh
hon logh såå hierteligh

[154]

¹) Hdskr. har icke snacka.

Ij bindhen idher hest alt¹ medh (alt) för gyllendhe myller 4
 såå gåå wij wnder then lile grön lindh att huile,
 wtaff then lindhen togh han en quist,
 och til then Jungfru fick han stor lust
 h

Och wnger suen spenner aff sporrar och Jungfrun dragher aff 5
 skor,
 och huem haffuer hört huru wnger suen han logh,
 thett hördhes alt på så longh en ledh
 att wnger suen war gladh och iche wredh
 h l s h.

Och nær the kommo til silkes sengh att ståndha 6
 th[e]r kom hennes modher medh alt som längst stå[n]ghe,
 [155] och min käre² dotter huad gör tu här
 är thetta afftongongen tin
 hon græt såå bitterligh.

Och Jungfrun ledh nödh och mykit tuånghe 7
 at hon skulle slitta wp then långhe stånghe,
 och wnger suen springer wppa sin hest
 han lätth them nappas som the kundhe beest
 hon gret s hi.

Och min käre² modh[e]r tu slå migh iche så illa, 8
 iagh giordhe alt som then vnger suen wille,
 min willie war så godh som hans
 och min kære modher giff migh en man
 hon g så b.

Jagh ligger alt om then winters nat så kalla 10
 iag kan ey soffua för en hösen gala,
 iagh fryser iagh skelffuer fatigha möö,
 thett wet wist gud iagh lidher stor nöd
 giff man ij christi nampn finis

¹) Skrifvet öfver raden, troligen af samma hand men med annat bläck.

²) Hdskr. har kare.

41.

1

Elementer fyre,
 the äro elskoghen så dyre
 bådhe wendha och holla ij stadh,
 mott himmelens tingh
 the löpa sigh om kringh,
 lät humgron¹ giffua
 the haffua sigh went
 bådhe från och till,
 medh ælskogz glædie frögh och spell,
 mot sorgh och klaffarens nijtt².

[156]

2

Rich herskap att alt tiena
 medh trohett iag thett menar,
 thett haffuer warit min ijdh,
 nær[?] iagh hoss them nær,
 the hollo migh ful kär
 the tedde migh sin anlete blijdh
 men claffarens tunghe
 hon haffuer föruent,
 Christ giffue hon wore skemdt
 och iffrå migh went.

3

Jordhe gooss och gårdar
 them haffuer iagh för tært
 thes rijkare är iagh ey,
 penningar och häffuer
 gulld söloff och theres werdth,
 iagh klægghar för leckt o[eh] lærdh,
 för hadhe iagh huars mans hull,
 nær min taska war
 aff penningar gåår full,
 alt bådhe silffuer och gull.

[157]

¹) Sista stafvelsen osäker.

²) Hdskr. tycks ha nytt.

Christ giffue migh lijff och lycko,
 iagh fåår well theres tyekio,
 och theras wenskap igen
 och nær sanningen kommer til röne,
 löngh ær ey werdh enn böna,
 iagh actar ey klaffarens mun,
 iagh skiuter min skull till laghen
 och så¹ retth ähre² och dygdh
 äre en vegh såå slett,
 thett plegar wara hennes sett.

4

Kåthi[?] tu kroker alt titt som är
 och stundom gör tu såå,
 nær lögnaren söker
 så går honom saker iffrån
 thett är ey werldennes retth,
 tappa ij kanna
 tappa ij krus,
 såå wille wij dricka
 ij fullan duus
 til thes dager görs liuss.

5

[158]

Ho migh finner ij then glædie
 ther äro wij wnghe tu
 och thett är hennes lagh,
 ty hata migh fisken ij flodhen
 foglen och diuren i skoghen,
 iagh låther skott huggha ett hugh,
 mot fisken glijp mott foglen diur skott,
 och spiut Ryck wp slåå
 löst lätt hunderna löpa ij lunden
 wij äre wthi gått beholld

6

finis

1) Skrifvet öfver raden, men af samma hand.

2) Hdskr. har abre.

42.

- 1 **E**n aff mine wenner [159]
 Jagh haffuer ij hiertat såå kär,
 iagh kan henne aldrigh förglöme
 huad hon är mer fier eller nær
- 2 Mitt hierta thett brinner såå innerligh
 så såre mändhe thett blödha,
 alt för min ven besynnerligh
 then sorgh tuinghar migh till dödhen
- 3 Well äro (migh) alle oskeligh diur
 som inthett förstånd haffua,
 gudh nådhe migh arme wngersuenn
 iagh sörger så margha motte.
- 4 Mitt hierta thett så innerligh
 som logandhe eldh ij kärlichhet,
 pine och bekymmer, thett tuinghar mitt sinne
 och hogh för alle käyresten mine. [160]
- 5 Nu wett iagh thett ij sanne,
 som iagh haffuer hört¹ aff seias,
 så hårdhe äre kärliche tin bondin
 ther the haffua och stor mackt
- 6 The kundhe ett hierta tuingha
 medh theres hårde bandh
 thett pröffuer badhe man och quinna,
 thett sæger iagh påå min sanne.
- 7 Thett siste iagh min kärest att sågh,
 hennes kinner the wore rosendhe rödhe,
 hon ladhe mitt (ij) hierta ij stora atrå
 för henne bär iagh stor mödhe.

¹) Hdskr. har hort.

[161]

Hennes öghon äro klare som karbuncher stenar 8
 hennes hår som gullet rödha
 anlete haffuer hon som stiernor ij sky
 ty bär iagh för henne stor mödhe.

Signe henne gudh fadher ij himmelrick 9
 then iagh så haffuer kär,
 henne kan iagh aldrih förglöme
 endogh hon är ey migh nær.

Hon kan well låssa min längha åtrå¹ 10
 och så min längha pina,
 medh fingher och hender sina
 the ära badhe miuck och små.

Inghen aff werldzens quinnor, 11
 som iagh hört aff säghes
 kunde migh then sorgh betemme[?]²,
 som iagh haffuer lenghe hafft.

[162]

Mitt hierta thett är sönder skurit 12
 wtaff en pine så strack,
 thett haffuer iagh lenghe buritt
 alt för enn Jungfru så karsk.³

Fremier iagh min williæ 13
 som iagh haffuer lenghe hafft,⁴
 så skal oss inghen åttskilliæ
 för wtan dödzens⁵ krafft.⁶

¹) Hdskr. har åtra.

²) Endast bet.. är säkert; resten otydligt; öfver ordet stå två streckar såsom förkortningstecken.

³) Här skall tydligen denna strof sluta, ehuru hdskr. har **karsk fremier** på samma rad.

⁴) Uppenbarligen oriktigt har hdskr. **hafft.**, hvarefter ny strof börjar med **Så.**

⁵) Hdskr. har **dödzens.**

⁶) Här skall tydligen denna strof sluta, ehuru hdskr. har **krafft** i slutet af en rad ock **ty** i början af nästa utan angifvande af strofskilnad.

- 14 Ty wil iagh henne prise,
bådhe nu och alla stund
om henne queder iagh en visa,
alt vtaff hiertans¹ grundh.
- 15 O död tu äst såå vnderligh en gest,
när som tu will komma
alt for honom bär iagh fara mest
så (star) starke äre hans domar.
- 16 Tu kan tuå wanner ått skillia,
som aldrigh finnes mere,
wij skolom tigh alle bort föllia²,
tu haffuer så geckat flere. finis *τελος*

[163]

43.

- 1 ijter fröst thett kommer medh ijs
& horor hyemalis,
sommor och blomster thett kommer medh pris
& decor estualis
the glædie sigh mott sommorsens tijdher,
tam vario decore,
förvtan then ena migh görs oblidh
præ nimio dolore
- 2 Nu är kommen then lystighe tid,
quo flores floreantur,
marken görs grön och solen görs blidh
& silue floriantur
thett glæder sigh bådhe foghell och diur
Estatís in dulcore,
ther til bådhe pighor och stålte Jungfruer
earumque amore.

¹⁾ Hdskr. har vtaffnhiertans.

²⁾ Hdskr. har follia.

[164]

Jagh haffuer fååt så lönligh en sotth
quem nolo promulgare,
 then fick iagh ij skoghe ij går,
dum iui spaciari,
 ey är then mester ij werlden till,
qui curam medicabit
 för vtan then ene om hon så will
hæc sola me sanabit.

3

Nu ähr kommen then lekia kan
& morbum suffocare,
 ther til haffuer bådhe mackt och sin,
 & me sanabit
 förvtan then ene vill nu rådha migh bott,
vaticino prolato
 tå bliffuer iagh vtaff sorgen lost,
furore duplicato

4

Min kärest hon bor på högt itt bergh
qui culmen habet litis,
 och til thett huus tå ligger en bro,
de gemmis margaritis
 iag stegh migh wp iagh gick ther in
progrediens ad illam
 hon togh mig så kärlich wthi sin (famffn) fampn
pie palpabit maxillas

5

[165]

Ij waren wellkommen käre herre min,
spes mea sanitatis,
 ij skolen dricka thett klara win,
de cornibus auratis,
 hon lade migh vthi en silkes sengh
carbunculis opressum,
 ther soff iagh så söttelig på hennes arm
diei post regressum. finis seu τελως

6

44.

- 1 *I*agh stodb migh wp enn morgon,
 alt påå så lönligen stadh,
 iagh hördhe¹ alt huad ij sorghen,
 alt huru enn stolz Jungfruu badh,
 sin hiertans käre godh wenn,
 ty han wille frå henne fara
 och aldrigh komma igen
- 2 Hon spordhe honom åth medh quidhe,
 så ynkeligh war hennes lätth, [166]
 e huadh the skola samman bliffua
 eller endeligh skillias åth,
 thett war thet honn nödigt wille att see,
 hwarföre badh hon såå innerligh,
 att låssa sin hiertans wee.
- 3 Hon drogh honom thett til minnes,
 som hann hadhe före sagt,
 och straffadhe thett ij sitt sinne,
 ty ordhen förtoghe sinn mackt,
 thett wille honn haffua såå fast,
 som han hadhe henne loffuat
 at bliffua så wtan last.
- 4 Huar är then samma kärleck
 tu sadhe migh till medh tro,
 migh syntes tigh vara ærligh
 ty lyste migh nær tigh boo,
 men nu will tu suika migh,
 ty thett går² aldrigh aff mith hierta,
 thett iagh haffuer ælskat tigh.

¹ Hdskr. har horde.

²) r har i hdskr. här samma utseende som förkortningstecknet för
 -ett och -edh.

[167]

Mitth wæsendhe mondhe sigh såå falla,
 att iagh nu skall hedan fly,
 och öffuer giffua idher medh allo,
 och draga genom land och by,
 långh duall, gör migh stor quall,
 farer vel min sköne Jungfru,
 her medh ændhe wij vårt tall.

5

Huadh går tigh nu¹ til mene,
 alt medan tigh hastar såå,
 och låther migh allena,
 then sorgh och ångest wppå,
 Bliff man enn tidh nær migh,
 huadh deell som tigh helst fælar
 will iagh wpfylla tigh.

6

Min hiertans käre Jungfru
 thett kan nu icke ske,
 huadh iagh thett lenger drögde,
 thett wore mit hierta stort wee,
 nær wij skolom skillias åth,
 om iagh tigh sedan hadhe
 tu leffde medh sorgh och gråth

7

[168]

Skall thett æn såå wara,
 att tu skall fly aff landh,
 såå will iagh medh tigh fara,
 ehuru migh går ij handh
 antingen illa eller wæll,
 ehuadh tu will migh thett neka
 gör tu migh ingen skæll.

8

Tenck påå min hiertans käre,
 om thett så ginghe till,
 thet wore en stor oähra,
 att bruka så fafengt spell,
 ther öffuer wore stoor skam,

9

1) Skrifvet öfver raden.

ty om wij såå åtth földes,
tå ¹ slupo wij aldrih fram.

- 10 Titt folck thett skole oss quælia,
och göra oss mykin bångh,
skole man sin ähra såå sellia,
thett wore enn hiertans tuångh,
min hierteligh kär haff thett fördragh
ty tigh och alt titt sleckte
wore thett itth skadha tagh.
- 11 Skona titt godha ryckte, [169]
som tigh bör haffua kär,
ty skammen skall man fructa
thett är hon mykit werdh,
så reck migh nu thin huithe handh,
haff tack för tin godha willia,
gudh losse titt sorghebandh.
- 12 Mongh tingh tu giffuer före
ther tu ² migh medh hielpa will,
som iagh kan well atth höra,
och inthet orkar ther till.
allena will tu Suike migh
thett G A A m h
t i h æ t ³
- 13 Thett lætt tu ey åtth stundhe
som tu nu faller wppå
ty thett kan ingalunda,
effter tin willia gå
tagh tigh nu itth annat sin,
wij moste nu åtthskillias
tu reck migh handen tinn. [170]
- 14 Ær thett tin tro och willia
tu haffuer migh til sagt,

¹) Skrifvet öfver ett i raden utstruket wij.

²) Skrifvet öfver raden.

³) Jfr de två sista raderna i strof 4.

att ingen oss skole åttshkillia
wtan döden medh sin krafft,
wee migh then tidh och stundh,
at iagh så skole bedragas
vtaff tin falska fundh.

Läth aff then samma klaghe 15
och ynkeligh sorgh och grått,
torka aff tin hiertans tårer
och fåå tigh en betre lätth,
thett kan dogh litthett förslåå,
han finnes well ij thenne her stadh,
then lösa kan edhers tuång

We migh then stundh och time 16
ther tu bleff migh såå kär,
nu kan iagh well besinna
och merkia ho tu är
[171] thett kundhe iagh aldrigh före att tro,
han finne[s] ey ij werlden til
mit hierta kan komma ij roo,

Såå will iagh lidha döden, 17
rätth alt nu medh enn hast,
och skillia migh frå then wåndha,
then migh nu quælier så fast,
ty bidher iagh tigh wtan falsk
att medh tin brune brandh,
skill migh iffrå huffudh och halz.

Will tu nu öffuer uegha, 18
tin brist så well som min
tå moste tu ey så træggha
wår skillnadh påå thenne tidh.
thett tu wtan all skæel,
talar och begerer
ty må tu farha weel.

[172] Thette och annat mere 19
thett höght wore tala om,

war wår wedhr tala,
 rett like påå thette¹ rum,
 ther medh the basteligh skildes åtth,
 och hann for bort medh sorghen
 och hon stodh quar medh gråtth.

20 Huadh thet nu haffuer innebära
 ælskogh bådhe stor och små,
 må man nogh att lära,
 nær man giffuer ackt wppå.
 thett är och en fafengh ijd
 medh fare och bekymmer
 ij ælskogh dröie sin tidh.

21 Thett är thett iagh nu menar
 och welbesinna kan,
 atth ælskogh medh sin grener,
 förderffuer mongen quinna och man
 han är en gest såå hesk,
 ij forstanne är han söther
 widh endan är han bæsk.

22 Hans börian är well ringha,
 thet kan man wæll atth see,
 nær han tager til att tuinghe
 han gör bådhe sorgh och wee,
 thet är hans andra odygd,
 att månghe Erlighe Jungfrur
 kommer hann påå skam och blygd.

[173]

23 Hær loffuas tro och ähre
 medh taslan och mykin list,
 huar seger then andra sin begeren
 att holla wtan all brist,
 thett doch ey annat ær ænn flerdh,
 som nöden tå tuingher
 then tro är inthet werdh.

¹) Hdskr. har thett- i slutet af en rad och te i början af nästa.

Såå kan man besynna
 alt wthi ælskog spell,
 bland män¹ eller quinnor,
 att kärleck² och tro är til,
 thett werre ey ware må
 nær sorgen til seger
 och nöden³ kommer wppå.

24

[174]

Ty will iagh rådha,
 eho thett wara kann
 att han för slikan wådha,
 sigh wactar som enn man,
 huar finner man större tuångh,
 æn ælskogzens bekymmer
 then dagh och natt giors långh.

25

Herre Mild och blijdh

hielp alle sorghefulle hierta altidh amen amen⁴.

¹) Hdskr. har man.

²) Hdskr. har karleck.

³) Hdskr. noden.

⁴) Dessa två rader äro skrifna med annat bläck och, som det förefaller, annan stil än det föregående.

Tillägg I.

Johan Larsons bok.

1.

- 1 — — — — — — — — — — — — — — — —
 — — — — — honom æn
 for midnatz tidh. [1]
- 2 Thett war ey ridder, thett war theres Suenner,
 som stigo then mur,
 man skulle them prisa, medh höffueske wijsor
 J bland Ridder och fruer,
 S: M: ¹ ij acten ider æn,
 för the ² danskes natur.
- 3 The satte wp blijdor, påå alla sijdor,
 bådhe skerm och skragha,
 the låthe herrer, och thett war werre,
 medh dagtingan bortagha,
 S: M: the må thett æn,
 högligha klagha.
- 4 The fatigha Swenner, the wore öffuer ena,
 the stride medh tro,
 the warde then stadh, som K: Karl them badh,
 til land och siöö,
 S: M: J wacten idher æn
 som ij Suerghe boo.

¹) Jfr stroferna 9, 15 och 22.

²) Skrifvet öfver raden.

The herrer the kommo til alzingen froma 5
 sedan fick thett werre lagh,
 the gripo til semia, och mente sigh fremia,
 och satte ij dagh.
 S: M: ij wacten edher æn
 for effter slagh¹.

[2] Her Olaff Axelson, han Dagtingha Måån, 6
 för Juncker Christiern,
 the Swenske thå sågo, atth the dæner wplade,
 både harnesk och Iern,
 S: M: the ångrade thett ænn,
 the toge iche til wern.

Her Magnus Green, han fructadhe för menn, 7
 hwi dæner så klæddes,
 Her Olaff fick swara, J torffuen ey fara,
 [eller nogott redas]²
 S: M: J tenken thett æn,
 nær ij hören³ thet quedas

Thett ær konnungha sedh, när han tarffuar widh, 8
 leggja harnesk wppå,
 thett må well ske hans hoffmen the see,
 the göra⁴ och så,
 S: M: the fructade æn,
 som blotte monde ståå.

The Suenske stride medh byssar och pilar, 9
 medh harnesk och snerd,
 [3] Danska manna ordh ähre werre ænn mordh,
 the dagtinga medh flerd,
 Swenske Men ij vacten edher æn,
 för tocken offerd

The Dener äro kloke, att föra Danabroka, 10
 The ryggia sin breff,

¹) Nederst på sidan står: Johan Larson eger thenne bock.

²) Här insatt efter andra hdskr.

³) Hdskr. har horen.

⁴) Hdskr. har gora.

som otro loffuade, Oähra¹ dictade,
falskheten skreff,

S: M: ij tenken thett ænn,
hwad falskheten bedreff.

11 Wij skolom bortfly, the fingo Wijsby,
medh dagtingan falsk,
the wore thes werdh, alt medh ith swerd,
städz öffuer theras hals,

S: M: ij tenken thet æn,
nær ij komen til tals.

12 Jagh wil thett tro, huad Swenske men seia,
the bliffua ther widh,
the plega ingen Suika, höffuiske fatighe eller rika,
thett är god sedh,

S: M: ij vacten edher æn,
thet rader iagh edher

13 Wåra med ähra slagne, våra werior borttagne,
både skip och wergior,
thett see för gudh kärt, thett war inthett wert,
the dener monde sweria

S: M: ij låther edher ey æn,
en annan tidh sueria

14 Dæners tro är bortgiffuin, på paper skriffuit,
besiglat medh wax,
vtan the åther fåå, the toge oss iffrå
hon aldrigh åter togh.

S: M: beholla henne æn
till domedagh.

15 Tro är innelyct, påå paper tryckt,
widhlagt så stark,
the få henne igen aff Suenske men,
för otalighe tusend mark,
Suenska Men, beholla henne æn,
påå ett papers ark.

¹⁾ Hdskr. har O ähra.

Betre är Döö I eldenn then rödhä,
 æn ährolös leffua,
 tron sattes ij pant, the sade ij sant,
 the suora ganska riffua¹,
 S: M: ij wacten edher æn,
 för breff the skriffua

[4 a] Tro giffuer brödh, falskhett odödh,
 som nw giorde the,
 the monde oss swijka, Gottland bortwijka,
 så månde² the skee,
 S: M: ij skolen edher ænn,
 fulwell om see,

Danska manna ord, mest wthi herre hoff,
 skall man fåå bæra,
 the föra en strima, ganska illa the rima,
 the haffua henne käre³,
 S: M: wacten edh[e]r æn,
 edher hoglige ähra.

The wille oss tuingha, och niderbuga,
 och holla oss för wrack,
 the göra oss wända, til watn och lande,
 för ingen vår sack,
 S: M: ij wacten edher ænn,
 för tocket omack.

Herrar och förstar, både minsta och största,
 både Ridder (och suenner)⁴
 Böndher och Bokarla, både sent och årla,
 ij hollen öffuer ena,
 S: M: ij wacten edher æn
 och warer ey sena,

¹) r är osäkert.

²) Hdskr har mande.

³) Hdskr har kare.

⁴) Synbarligen är först så skrifvet, därefter och utstruket samt suenner ändradt till Böndher.

- 21 Werier edhert landh, med weriande handh [4 b]
 som dæner willia tagha,
 Gud giffue oss frid, som wij tarffuom wid,
 ij våra lijfzdagar,
 S: M: ij låten idher æn,
 öffuer ena draga
- 22 Scorpio plegar lekra, medh tungone smekra,
 medh stierten att stingha,
 så göra the danske thett gud them wanske,
 alt nær the dagtingha,
 Suenske men, ij wacten edher æn,
 the willia edher tuingha

Jacob. 3.

Men retferdighetennes fruckt, warder såd ij frid, them som
 frid holla¹.

Mit beskerm ær *Christus* dauidz son, er anno mundi 5543
 in Janu.²

2.

- 1 Jag wet et Blomster så lustigt och fint
 thet mon mig wel behaga,
 thett Blomster ælskar iagh aff hiertat hugh och sin,
 vtan all skjijn,
 offuer andr.³

1) Samma stil och bläck som föregående visa.

2) Samma stil och bläck som följande visa.

3) Utgör kustod till ett följande blad.

3.

[4 c]¹

— — — — —
 enthen medh ord eller tale,
 thet gör mig iemmerdale,
 mit hierta är iemmer fult.

Hon är trofast för alla,
 kan best mitt hierta hugsuala,
 hon är så dygdeful,
 hennes skönhet kan ingen aff skriffua,
 och iagh thet aldrig wth seia
 ty thett migh omoeligit är.

2

Jag motte iche medh henne tale,
 tå wij åthskildes både,
 thett gör mith hierta stort wee,
 then skildzmesso migh aldrig aff hiertat går,
 skole iagh leffua ij tusend år,
 ty thet migh omögelige är.

3

[4 d]

O gud som all tingh mände² radhe,
 will tw hugsuala oss både,
 att wij motte finnas glade,
 tu æst then thet kan göra,
 enær thett är tin willie,
 O herre iagh beder tigh.

4

¹) Om detta fragment hör till sammans med det föregående, må tillsvicare lemnas oafgjordt. Om handen möjligen är den samma, så tillhör dock skriften synbarligen ej alldeles samma tid.

²) Hdskr. har mande.

5

Nw är thenne wijsan til ende,
Gud oss sina nåder sende,
att wij må leffua så euinnerligh,
hoss gudh att bliffua,
och euigt hoss honom leffua,
thet euigha liffuet fåå.

A
M N
E

Tillägg II.

Nils Larsons bok? ¹

1.

[175]

årlig war thet om morgonen
 thet Solen hon skjñ så wijdhe,
 thett war sköne fru margrete,
 hon lyster *medh* herren wtridhe,
 the lecte al then dagen uth².

2.

Jag haffuer så lenghe ståndit,
 och ståår wthi sorgh och gråt,
 Jag mente min kæreste hade migh forgættet
 och inthett tenck påå migh

Hwij skole iagh idher förgæta,
 min högsta tröst setter iag till edher,
 den stund iag må leffua,
 är idher min tjenst beredht

2

[176]

Hon war en gång wth gången,
 som en Jungfru stolt,
 aff guld bær hon en Crone,
 wppå sitt gåla hår

3

¹) Huruvida den Nils Larson, som skrifvit sitt namn å handskriftens s. 182, varit bokens ägare eller blott dess afskrifvare eller möjligen intetdera, är naturligtvis omöjligt att afgöra. Jfr not 3 å s. 98 här nedan.

²) Här följer en annotation: (*Anno* 17) *anno* 81. 18 *Janu* hær vankade mykin solskin.

- 4 Eder tienare så will iag ware,
vthi sijste ænden min,
och will iag en gång för idher dö,
och lida en pino swår.
- 5 Och skils iagh frå idher medh liffuett,
så bliffuer mit hierta hos idher,
iag will idher aldrig förgætta
vid idhers adelin
- 6 Thett första han henne tryckte,
så fryntelig wid sijtt bryst,
ther fan han stor lust och glædie
aff all sin hiertans tröst
- 7 Han wende sig til henne,
han kyste henne wid sijn mund,
och så gik han frå henne,
vthi then samma stund
- 8 Den wijsan är wthsungin [177]
far well haff tusende godh natt,
gudh förlåte alle falske tunghe,
the haffua så mykit på mig sagt
finis.

3.

- 1 Iag wett well huad thett är ij min hugh,
medan mig såå swåra bedröffuas,
min hierteligh kære iag gissa må,
hon fast wthi mine tankar röres
- 2 Mine tankar the spritte sig wth så widhe,
rådhe gud huru min karest må like,
om hon ey hade tagit ij sinnett sijtt,
att iag skole henne beswike

[178] Hwilket iag aldri^hg tencte æn, 3
 och skall rætt aldri^hg spöras¹,
 att haffua ij hugh föracta then wenn,
 som ij minne tankar well röres.

Hennes bockstaff är ij mit hierta fast, 4
 then bockstaff hon til migh sende,
 Jag holler mig til henne som iag kan bast²,
 alt sedan iag henne först kende.

Hennes Bockstaff frempt³ och ypperst ståår, 5
 then ij fast efterlethe,
 och dubbelt ther emillan gåår,
 nu veten i well huad hon hetther

Nær iag henne icke see att fåår 6
 och inthett aff henne spörier,
 mit hierta tå sig inthett förmå,
 vtan för henne så innerligh och innerlig röres. finis⁴.

4.

[179] Mitt hierta thett är medh sorg belagt, 1
 ther till är iag bedröffuat,
 lust och glædie är borta iffrå mig
 och hoppett är migh ödhe,
 O Rike Christ thett klager iag för tigh,
 om iagh all frögd motte ombæra⁵,
 thett gör migh mit hierta wee⁶,

Tolamod manne egitt wara, 2
 söria må iagh både dagh och natt
 then allersköneste, Jag haffuer ij mit hierta hafft kär,

1) Hdskr. har sporias.

2) Hdskr. har troligen icke bæst.

3) Hdskr. har möjligen frompt. Sannolikt åsyftas väl dock fremst.

4) Nederst på sidan står: mykit solskin.

5) b är osäkert.

6) Här är med annan hand senare tillskrifvet: fader vår som äst i himblenn helgat warde dit nam.

hon haffuer mig nu förlåtit,
thet är allena falske klaffers skuld,
hwar gud thett icke vil hemnes,
tå bliffuer hon mig aldrig huld¹.

3 Then dagh haffuer iag tilforende leffuat, [180]
iag haffuer warit aff frögdöm rik,
ett friere hierta war aldrig till
thett læth iag betyckie migh,
men nu är iag förlåten aff then ganska werld,
mit hierta är igenom stungit
alt medh itth sörghe swerdh,

4 Thett iag så swåra bedröffuat är,
thett är allene hennes skuld,
om hon sigh rett betenkie will,
honn motte vel wara mig huld,
och kunde thett vtan döden² skee,
mit hierta iag wille lata wth skæra,
och låtha thett innan bese

5 Hwart iag mig wiker eller wender,
we mig iag arme man,
the mig så lange för wenner haffuer varit³
the see mig nu rätt alz inthet ahn, [181]
nu är mitth hierta wthi sorg beklempt,
then mig ij min nödh skole trösta,
han haffuer mig förglömpt

6 Falska tunghor the hatta migh,
gudh giffue the wille omuenda sig,
medh frögder iag mig allena
thett kan mig inghen förmena,

¹) Med annan hand är tillskrifvet nederst å sidan: Mitt hierta thett är medh sorg belagt ther till är iag.

²) Hdskr. har doden.

³) Med samma hand som å förra sidan är här tillskrifvet nederst å sidan: Thet iag så swåra bedröffuat är thett är the

söria må iag bådhe dag och natt,
thett haffuer then falske klaffer giort,
thett haffuer han mig på¹ bracht.

Tiden är mig h...[?]. . . alt förkort att mera s ther före
befaller iagh idher nu och altid ij gudhz hender han hielpe
o[c]h al[t]id beuare idher addi in² h s²

[182] Herre hoo skall euinnerligh
Min wenligh helsan för sant medh gudh allmechttigh nw och
alltidh till [?] för end [?] widare [?] i gören uel os
Min wenligh helsan för sant medh gudh allmechtti
Lars nil³

. . . [?] . . . iagh en morgenn vpå en . . . [?] myken
grått ok sårger

Nils Larson

¹⁾ Hdskr. har pa.

²⁾ Osäkert.

³⁾ För Nilsson?

Tryckfel:

Sid. 4, rad. 14 står $\tau\epsilon\lambda\alpha$ läs $\tau\epsilon\lambda\omicron\varsigma$
» 50 » 14 » 27. » 26.